În urma radiațiilor și radioactivității care a luat naștere în urma exploziilor celor două bombe atomice la Hiroșima și Nagasaki, frecvența leucemiilor a crescut în aceste centre, în anii de după război, de două ori pînă la trei ori. Interzicerea experimentării armelor cu focoase atomice este și din acest motiv o necesitate imediată.

În profilaxia cancerului, trebuie acordată o deosebită atenție agenților externi. Toți cei trei factori care pot induce cancerul: radiații, substanțe și virusuri își au originea în special în afara organismului. Așa se explică faptul că pe țesuturile epiteliale sînt localizate 92-95 la sută din totalul tumorilor umane. Menținerea corpului, a îmbrăcămintei, a aerului în stare de curățenie contribuie la diminuarea concentrației în agenți cancerigeni externi, fapt ce duce la scăderea morbidității prin cancer.

După concepția acad. Șabad, în cancer există două feluri de profilaxii: prevenirea apariției cancerului sau profilaxia igienică și prevenirea dezvoltării cancerului sau profilaxia clinică. Profilaxia igienică are în vedere agenții externi cancerigeni: radiații, substanțe și virusuri; profilaxia clinică are ca obiect tratarea modificărilor precanceroase. S-a constatat încă de mult că, de exemplu în cazul cancerului de piele, buză, sîn, stomac, vezică urinară etc., el nu apare dintr-odată, ci au loc anterior o serie de modificări, bine stabilite ca manifestare și ca succesiune, modificări („stări precanceroase") care în final duc la apariția de tumoare canceroasă.

CE ESTE CANCERUL?

Prin cancer se înțelege o multiplicare exagerată a unor celule avînd un caracter parazitar, multiplicare însoțită de o stare generală care influențează nefavorabil întreg procesul vital. Celulele canceroase încetează să mai asculte de factorii care reglează dezvoltarea echilibrată și bine precizată a celulelor și țesuturilor în cadrul organismului sănătos. Creșterea țesuturilor canceroase are un caracter de invazie asupra țesuturilor sănătoase și nu cunoaște limite. Celulele canceroase posedă un mare grad de autonomie în ceea ce privește dezvoltarea, iar, după transportarea lor de către sînge sau limfă în diverse locuri ale organismului, pot să-și continue diviziunea și să genereze noi țesuturi canceroase numite metastaze. Celulele canceroase se deosebesc prin aspectul lor morfologic (forma lor) și prin caracterele funcționale de celulele țesutului în care se dezvoltă. Dacă, de exemplu, tumoarea inițială a apărut în glanda tiroidă, metastazele, fie ele localizate chiar în creier, au ca și glanda tiroidă capacitatea de a acumula iod. Pe această proprietate, se bazează, în cazul acestei forme de cancer, o metodă sensibilă de a descoperi cu ajutorul iodului radioactiv și al unor aparate speciale (scintilografe) tumorile tiroidiene, precum și localizarea și mărimea metastazelor provenite din aceste tumori.

Chiar și numai cu ochiul liber se poate observa marea asemănare dintre tumoarea inițială și metastazele pe care ea le-a generat. De exemplu, tumorile ovariene sînt de culoare albă. Metastazele corespunzătoare sînt de asemenea albe. Localizate pe intestine, ele amintesc de promoroaca pe care o vedem adesea iarna pe arbori. Tumorile unui anumit tip de cancer de piele denumit melanom malign sînt de culoare neagră. Metastazele, în acest caz, sînt de asemenea de culoare neagră. Ele se localizează de preferință pe ficat sau pe plămîni și amintesc de „tăciunele" plantelor. Privite la microscop, celulele canceroase ale metastazelor prezintă asemănare cu celulele tumorii inițiale. Celulele tumorii inițiale diferă de celulele sănătoase ale țesutului din care provin prin faptul că prezintă frecvent forme monstruoase, cu nuclei mult mai mari (uneori cu doi sau cu mai mulți nuclei) și manifestă tulburări importante în procesul de diviziune celulară. În special, se constată la aceste celule fenomenul de diviziune fără ca ele să ajungă la maturizare. Pe deosebirile morfologice dintre celulele canceroase și cele sănătoase se bazează principala metodă de diagnosticare a bolii canceroase — biopsia. Sînt relativ foarte rare cazurile cînd la același bolnav se întîlnesc două forme de cancer concomitent.

Cu ajutorul unei metode speciale, s-a constatat prezența celulelor canceroase în sînge chiar în fază incipientă, cînd tumoarea inițială este relativ mică. Este posibilă identificarea celulelor canceroase din sînge și atunci cînd ele sînt de miliarde de ori mai puțin numeroase decît celulele roșii și albe la un loc. În sînge, s-a constatat prezența celulelor canceroase mult anterioară apariției metastazelor. Înainte de apariția metastazelor, trebuie să se realizeze anumite raporturi între celulele canceroase și țesutul în care acestea s-au fixat, raporturi de adaptare a celulelor canceroase la noile condiții biochimice și imunologice (imunitate locală) pe care le oferă țesutul respectiv.

VIRUSURILE ŞI CANCERUL

Inframicrobiologii sînt de părere că virusurile care induc cancerul se pot menţine timp îndelungat în stare latentă (nepatogenă) în organism. Datorită faptului că ei nu sînt agresivi, organismul îi tolerează. Cînd în urma acţiunii substanţelor cancerigene, a radiaţiilor sau din cauza unei dereglări metabolice, echilibrul între virusuri şi celulele gazdă este deranjat, virusurile determină apariţia cancerului. Numeroase date experimentale vin să confirme acest lucru. Faptul că în medie circa 80 la sută dintre bolnavii de cancer depăşesc vîrsta de 50 ani, s-ar explica prin faptul că scăderea rezistenţei organismului şi stricarea echilibrului organism-virus favorizează apariţia cancerului.

Cu ocazia recentului congres de oncologie, savantul sovietic L.A. Zilber a ţinut un amplu şi interesant referat despre „Rolul virusurilor în originea tumorilor". El a invocat numeroase argumente în favoarea faptului că substanţele cancerigene şi radiaţiile ionizante au rolul de a deranja mecanismul prin care celulele blochează acţiunea cancerigenă a virusurilor. Existenţa în celule a virusurilor în stare latentă este foarte frecventă. Inframicrobiologii consideră ca fiind anormal tocmai cazul în care celulele sînt lipsite de virusuri. Nu există astăzi nici o îndoială că în natură se găseşte un număr foarte mare de virusuri şi că unul şi acelaşi virus poate produce efecte patogene diferite, în funcţie de ţesutul în care se dezvoltă. Acest lucru ne ajută să înţelegem de ce rezolvarea terapiei cancerului este legată de eforturi de cercetare în domeniul inframicrobiologiei, geneticii, biochimiei, imunologiei, chimioterapiei etc.

ÎNSEMNĂTATEA CELUI DE-AL 8-LEA CONGRES DE ONCOLOGIE

Desigur că un congres de oncologie nu are rolul şi nici nu poate rezolva problemele pe care le ridică boala canceroasă. Rolul congreselor ştiinţifice este de a analiza rezultatele obţinute de cercetători pînă la data respectivului congres, de a scoate în relief aspectele cele mai importante şi a stabili şi trasa căile pe care trebuie să se dezvolte în viitor activitatea cercetătorilor. Cu ocazia celui de-al 8-lea Congres de oncologie, a avut loc un bogat schimb de experienţă între cei peste 5 000 de participanţi reprezentînd circa 70 de ţări. Congresul a constatat reale progrese în cele trei domenii principale legate de boala canceroasă: profilaxie, diagnostic şi terapie.

Datorită problemelor ridicate de oncologie, numeroase discipline care conlucrează cu oncologia ca: chirurgia, radiologia, biochimia, imunologia şi altele s-au îmbogăţit în cunoştinţe şi tehnici de lucru deosebit de valoroase. De exemplu, din necesitatea de a extirpa întreaga vezică urinară purtătoare de tumoare, s-a născut o tehnică deosebit de interesantă de refacere a unei noi vezici urinare.

În imunologie, spre deosebire de chimioterapie, există avantajul că cercetătorul poate să ajungă la vaccinul sau serul de înaltă specificitate anticanceroasă, fără ca să cunoască biochimismul procesului. Răspunsul la problema găsirii de substanţe anticanceroase în chimioterapie trebuie să fie dat de mintea omenească în funcţie de biochimismul procesului. Biochimia cancerului este însă foarte complicată şi pînă în prezent numai parţial cunoscută.

Prin volumul lucrărilor prezentate la congres, ţara noastră s-a situat printre primele ţări din lume, lăsînd în urmă multe ţări occidentale. Unele comunicări referitoare la cercetări efectuate de conf. dr. O. Costăchel, acad. St. Milcu, acad. C.D. Neniţescu, prof. E. Crăciun, prof. I. Făgărăşanu etc. au fost apreciate de numeroşi specialişti din diverse ţări. Publicistica noastră şi cea străină a relevat în timpul desfăşurării lucrărilor congresului, şi chiar şi după aceasta, contribuţia adusă de cercetătorii romîni. Condiţiile minunate create în ţara noastră pentru desfăşurarea muncii ştiinţifice reprezintă principalul factor care a determinat succesele delegaţiei noastre. Ţara Sovietelor a asigurat condiţii dintre cele mai bune desfăşurării congresului. Lucrările de deschidere şi închidere au avut loc la Kremlin, în minunata sală a congreselor.

Prin amploarea şi importanţa lui, prin strînsa colaborare internaţională a specialiştilor din numeroase ramuri ale ştiinţei, cel de-al 8-lea Congres mondial de oncologie, care şi-a desfăşurat lucrările la Moscova între 22-28 iulie 1962, este cel mai mare congres ştiinţific care a avut loc pînă în prezent.

GH. CIUŞTEA
cercetător ştiinţific principal
Institutul oncologic Bucureşti

Pe urmele lui

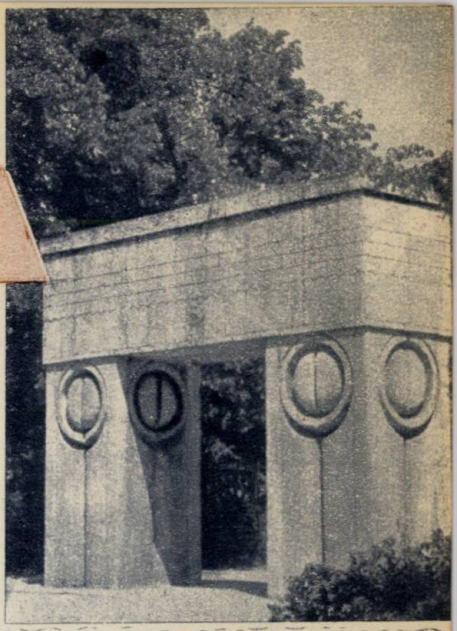

„Portalul" din parcul orașului Tg.-Jiu

Constantin BRÎNCUȘI

Încă de la cîțiva kilometri, cînd te apropii cu trenul de Tîrgu-Jiu, se înalță la orizont, între clădiri, pomi și stîlpi de telegraf, dominantă, ca o țîșnire plină de eleganță dar și de forță a materiei, un monument sculptural impresionant, Coloana fără sfîrșit, remarcabila lucrare a lui Constantin Brîncuși.

Și nu este singura. Ea face parte dintr-un ansamblu sculptural, proiectat pe axul orașului și realizat de artist în concepția unei ample expresii de sinteză a artei populare oltenești.

Dar să încercăm să descriem cele trei monumente din ansamblul sculptural, care sînt nu numai o justificată mîndrie a orașului, ci a noastră a tuturora. În partea de Răsărit, era pe vremuri teritoriul unde se ținea tîrgul săptămînal. Era în afara orașului, cu cîteva case răzlețe, unde larma și acel du-te-vino de vehicule se făcea numai în ziua de tîrg. Dincolo de asta era nesfîrșirea pierdută în ondulările dealurilor, în horbotele păduricilor depărtate.

Acest loc l-a ales Brîncuși pentru a începe suita lui sculpturală — din metal și piatră — care să rămîie mărturia dragostei lui nepotolite pentru ținutul unde s-a născut, a copilărit și, silit de sărăcia unei familii cu mulți copii, de lipsa de înțelegere a stăpînirii de-atunci, să se refugieze aiurea.

Născut în satul Hobița, de lîngă comuna Peștișani, cam vreo 20 kilometri de Tîrgu-Jiu, la o vîrstă încă a copilului, s-a dus să robotească la Craiova, să-și cîștige pîinea, să ușureze cu o gură mai puțin traiul celor de acasă. Adîncul lui simț artistic, moștenit poa-

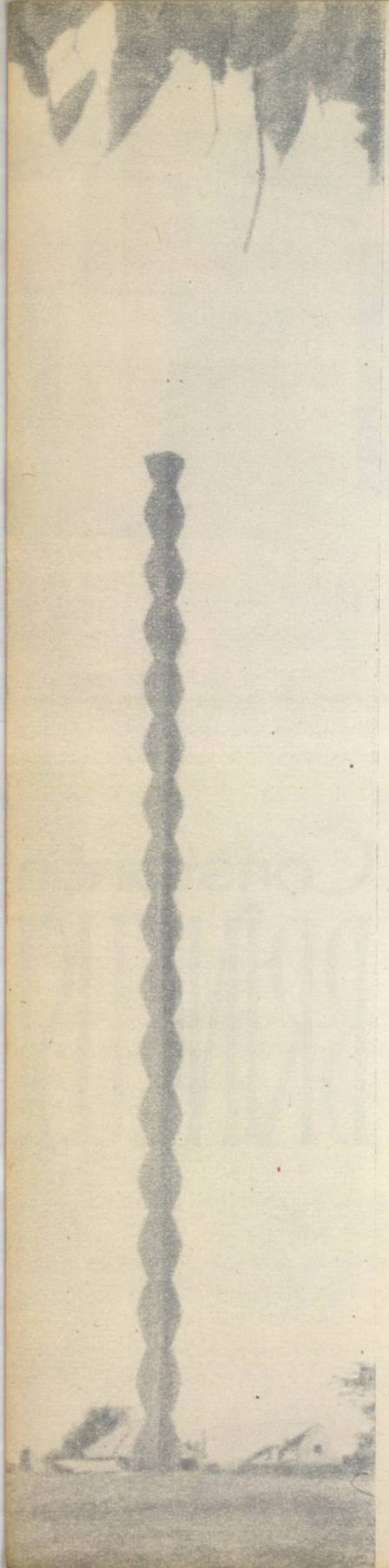

te din acela cu care, veacuri de-a rîndul, generaţiile şi-au înfrumuseţat viaţa, l-a împins să se înscrie la şcoala de Arte şi meserii, alegînd sculptura. După absolvirea şcolii, pleacă la Bucureşti şi devine elev al Şcolii de arte frumoase. Pasiunea pentru artă îl frămîntă, îi aminteşte continuu marea frumuseţe a artei populare, simţămîntul adînc conţinut în ea. Stîlpii ceardacurilor din satul lui şi celelalte sate, din inima Olteniei, cumpenele fîntînilor, porţile. Da! Sculptura lui va trebui să exprime, să cuprindă aceeaşi profundă emoţionalitate în simplitatea formelor, în substanţa materiei, modelată de mîna meşteră, de gîndul incandescent. Simte nevoia să plece mai departe. Porneşte spre Franţa, unde va putea vedea în muzee pe sculptorii celebri. Porneşte pe jos. Era în anul 1904. Şi se stabileşte la Paris.

Gîndul şi inima însă îl duc mereu spre locurile lui natale. Nu va uita niciodată, nu va părăsi o clipă imaginea iscusinţei populare. Îşi înfiripă un atelier, aşa cum şi l-ar fi făcut acasă, în satul lui. Rustic, romînesc. Cu vatră, cu mese şi mobilier cioplite rudimentar, cu buturugi şi bolovani în care vor învia opere de artă ce-l vor consacra ca pe un mare sculptor al epocii sale, continuator de înaltă măestrie a geniului artistic popular romînesc.

În 1922 se întoarce în satul său. Lîngă ai săi, lîngă prieteni. Cutreeră ţinutul cu falnice păduri de stejari, cu nuceturi somptuoase, cu văile dealurilor. Mai ales cel al copilăriei, numit Dealul Arsurilor. Va trebui şi el să lase aici ceva meşterit de mîna lui. Şi făgăduieşte să se întoarcă, să stea mai mult timp şi să lucreze. Ceea ce face în anii 1937-1938. În acest răstimp, a gîndit desigur, concepînd ceea ce voia să facă. El, cu mîinile lui, strînge din regiune piatra necesară. Coloana fără sfîrşit, pe care o vedea ca o repercutare spre infinit a stîlpului de ceardac oltenesc, dominantă peste toate înălţimile şi liniile culcate ale orizontului, va trebui s-o facă din metal. Muncitorii din Petroşani îi toarnă formele romboidale, care, puse una peste alta, vor constitui coloana înaltă de 30 metri. Înfiptă în pămînt ca în unanimul ceardac al patriei lui. Ea va întruchipa totul. Avîntul,

---

C. Brîncuşi: „Coloana fără sfîrşit"

C. Brîncuşi: „Cumînţenia pămîntului"

pasiunea pentru frumos a poporului. Va simboliza strădania lui spre descătuşare, aşa cum îmi spunea astă vară, cînd am trecut prin satul lui Brîncuşi, octogenarul Vasile Brîncuşi, unul din fiii vărului sculptorului. Precum şi celelalte elemente care vor completa ansamblul.

Aşa cum am mai arătat, pe axul oraşului, la extremitatea cealaltă a coloanei, unde se afla parcul natural, pe o orizontală perfectă, a ridicat, din piatră, un arc căruia îi va spune al Sărutului. Expresia vetrei, a iubirii omului. De la arc, pe aleea de cîteva zeci de metri, sînt Scaunele — 24 — de-o parte şi alta, conducînd la ultimul monument — Masa tăcerii. O lespede rotundă, cu un diametru de aproape trei metri, cu 12 scaune dispuse radial.

Masa tăcerii! De forme şi de o armonie perfectă, geometrică, reliefînd puternic fizionomia materialului din care a fost sculptată, materie fără grai, dar atît de cuvîntătoare prin ideea artistului care a modelat-o.

Coloana fără sfîrşit, Poarta sărutului, Taburetele de pe alee, apoi Masa lîngă malul puţin abrupt al Jiului — de parcă toate stau să asculte vuietul neastîmpărat al rîului, vuiet parcă orchestrat de geamătul din trecut al poporului nostru, din bucuria vieţii noi de astăzi.

Constantin Brîncuşi nu s-a mai putut întoarce, aşa cum ar fi vrut. Anii de război, vîrsta, preocupările...

Acum cinci ani, în 1957, a încetat din viaţă la Paris, lăsînd în urmă, la noi şi în cîteva muzee din marile capitale ale lumii, tezaurul sculpturilor lui, replică şi creaţie de superbă măiestrie artistică a geniului folclorului nostru.

Oraşul lui Tudor Vladimirescu, al Ecaterinei Teodoroiu şi-al lui Constantin Brîncuşi se transformă, ca toate oraşele ţării noastre, în monument luminos al construcţiei socialiste. Vuietul Jiului este însoţit astăzi de ritmul trepidant al vieţii noi. De la Coloana fără sfîrşit pînă la Masa tăcerii, treci printre noile blocuri de locuinţe ale centrului, printre magazine scînteietoare, printr-o lume care munceşte cu avînt. Nu departe de aici este vastul combinat de prelucrare a lemnului, unde maşinile cele mai moderne cioplesc cu o industrială perfecţie şi dau forme noi lemnului, făcînd obiecte pentru uzul şi bunăstarea mereu sporită a poporului. Din vîrful stîlpului de bronz, în acea zi, luminată de soare, surîdea oraşului său şi Constantin Brîncuşi.

GHEORGHE DINU

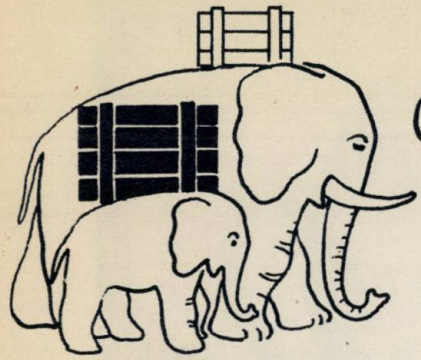

La o exploatare din India, un număr de elefanți, printre care unii maturi și alții mai tineri, au fost puși

Observații asupra elefanților

să transporte niște lăzi, care erau de două mărimi. La plecare, elefanții tineri s-au îndreptat din instinct către lăzile mai mici, pe care le-au ridicat fiecare cu trompa, purtîndu-le astfel și lăsîndu-le pe cele mai mari elefanților maturi.

La prima etapă însă, cînd după odihnă s-a dat semnalul de plecare mai departe, tinerii elefanți nu au mai ridicat lăzile mici pe care le purtaseră pînă acolo, ci le-au împins cu trompa dinaintea celor mai vîrstnici, iar aceștia le-au ridicat, ducîndu-le ei mai departe, fără vreo împotrivire, lăsînd lăzile mari în seama tinerilor, care le-au luat ducîndu-le de altfel foarte bine, căci lăzile mari erau mai ușoare decît cele mici, ceea ce au putut „constata" și elefanții tineri după felul cum elefanții maturi le ridicaseră și purtaseră.

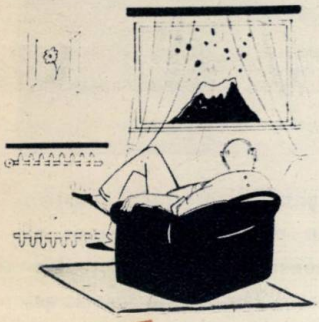

Căldura din subteran

Locuitorii Islandei au acum la dispoziție o sursă importantă de căldură extrasă... din subteran. Oamenii de știință islandezi, cercetînd structura geologică a acestei insule, au descoperit că în interiorul pămîntului se află uriașe zăcăminte de aburi și apă caldă. Inginerii islandezi au proiectat și construit o rețea de centrale electrice care folosesc acești vapori de apă.

CITIȚI

PUBLICAȚIILE UNIUNII SCRIITORILOR DIN R.P.R.

Gazeta literară

STEAUA

secolul 20

Viața românească

Neue literatur

IAȘUL LITERAR

UTUNK

IGAZ SZÓ

Scrisul bănățean

LUCEAFĂRUL

NOVI JIVOT

Abonamentele se primesc la toate oficiile P.T.T.R. din țară și la difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

UMOR ... UMOR

A. Riker

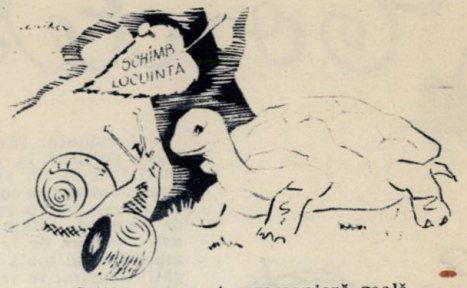

— Știți... eu am și o garsonieră goală...

— Ia te uită, urson alb! Unde-ați găsit?

— Ei... mare răbdare aveți voi bărbații!!!

— Nu ți-e rușine desmățato? M-ai văzut pe mine așa decoltată?!?

umor...

— Ce ham-ham?!? Fără „ham-ham"!!! Cu mine să vorbești omenește...

FĂRĂ CUVINTE

în patru labe

Contestație

Subsemnatul Fănel, de profesiune corijent la geografie, vă înștiințez că nu am putut susține examenul de corijență întrucît nu s-a permis accesul în sala de examen tatălui meu, deși avea procură de la mine să mă reprezinte și toată vara s-a pregătit temeinic în vederea promovării mele.

Consider că interdicția de mai sus este arbitrară și încalcă dreptul fiecărui elev de a-și alege metoda de studiu individual cea mai eficace, aceasta întrucît tătucu ar fi putut răspunde foarte bine, fiind pregătit sub directa mea supraveghere, în care scop a renunțat și la concediu de odihnă, trimițîndu-mă în locul său într-o lungă excursie cu O.N.T. prin Carpați ca să mă repauzez după eforturile depuse de mine un an întreg ca să rămîn corijent numai la două materii, în loc de trei cîte îmi erau necesare ca să rămîn repetent.

Reiese în mod evident că subsemnatul fiind absorbit de studiul geografiei aplicate, singurul competent și cel mai indicat să pregătească partea teoretică a corijenței era tatăl meu, care a dovedit și în cursul anului că poate învăța cu succes în contul meu și la alte materii.

Aceasta fiind situația, vă rog să mă considerați promovat din oficiu.

În încheiere, țin să subliniez că este neapărat necesar să promovez, căci tătucu mi-a făgăduit un scuter după absolvirea acestei clase a XI-a din care de vreo doi ani de zile tot încerc să ridic ancora, însă observ că nu suflă nici un vînt favorabil în pînzele speranțelor mele.

Al dv pasionat geograf,

Fănel

p. conf. Radu RĂDULESCU

ÎN FAȚA UNEI CERTAREȚE

„La mulți ani", am vrut să-i zic,
(Și-au trecut în șir secunde...)
Dar nu i-am urat nimic:
Mi-a fost teamă că-mi... răspunde!

UNUI FARMACIST

(Drept rețetă de-Anul Nou)
Ca să nu ajungă criță,
Să urmeze sfatul meu:
„La un ceas, o ... linguriță!"

RĂVAȘE pentru ANUL NOU

de SIG. HOROVITZ

UNUI PASIONAT PRONOSPORTIST

El în noul an pășește
Cu un gînd consolator:
Că-n plăcinta lui găsește
Un răvaș... cîștigător!

UNUI PROCESOMAN

Cum te știu cam buclucaș,
Și pornit pe ceartă-ndată,
Teamă am să-ți fac răvaș,
Că mă dai în... judecată!

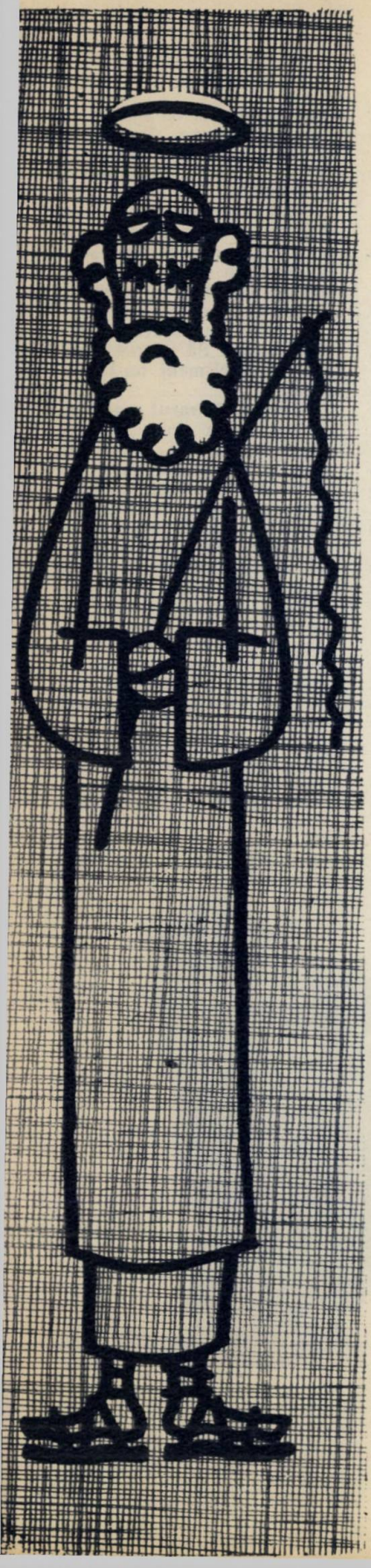

SFÎNTUL HILIDULF

de Iaroslav Haşek

Aşezarea tiroleză Oberwaschberenthal se afla la o răspîntie de drumuri. Această împrejurare nu ar fi avut nici o însemnătate dacă la acea răspîntie nu s-ar fi găsit un stîlp, iar pe stîlp un fel de icoană ce înfăţişa un om cu un bici în mînă. Sub acest chip erau imortalizate următoarele cuvinte: „Sfinte Hilidulf, roagă-te pentru noi, păcătoşii!".

Icoana în cauză nu era lipsită de interes întrucît sfîntul Hilidulf stătea întors ameninţător cu biciul spre satul Unterwaschberenthal. Era importantă şi prin faptul că fusese zugrăvită de un meşter de lustruit mobilă, hoinar, în clipa cînd s-a trezit dator vîndut starostelui din Oberwaschberenthal — stăpînul cîrciumei din localitate.

Neavînd cu ce să plătească, meşterul nostru s-a văzut în faţa alternativei: să asculte de staroste şi să picteze un sfînt oarecare, un sfînt care trebuia să amenințe cu biciul satul Unterwaschberenthal, unde toţi locuitorii „sînt bandiţi şi duşmani de moarte ai celor din Oberwaschberenthal" sau să intre la puşcărie.

Meşterului i-a plăcut mai mult prima variantă şi a pictat sfîntul. Cînd lucrarea a fost gata şi a fost întrebat cine este şi cum îl cheamă pe acest sfînt, bietul datornic a intrat în mare încurcătură.

Din fericire, şi-a adus aminte la timp că la Linz are un bunic pe care îl cheamă Frantz Hilidulf, şi atunci, cu mîna tremurîndă, a scris sub opera sa: „Sfîntul Hilidulf", iar preotul satului a adăugat în latină: „Roagă-te pentru noi, păcătoşii!".

Fapt este că bunicul lustruitorului de mobilă hoinar a devenit sfînt şi locuitorii din Oberwaschberenthal au fost induşi în eroare, întrucît închinîndu-se sfîntului Hilidulf erau încredinţaţi că există într-adevăr un asemenea mucenic.

Totuşi preotul din satul vecin vrăjmaş, studiind sinaxarul sfinţilor, a stabilit, fără tăgadă, că sfîntul Hilidulf nu există.

Locuitorii din Oberwaschberenthal au apreciat această versiune asupra sfîntului ca o jignire. Iar preotul lor (care şi mai înainte era la cuţite cu cel din Unterwaschberenthal pentru că pierdea mereu la cărţi), drept răspuns la insinuarea revoltătoare a vecinului,a proclamat sus şi tare că nu e absolut necesar ca sfîntul Hilidulf să se afle în pomelnicul sfinţilor; e suficient doar că împreună cu alţi sfinţi mucenici se află de-a dreapta tatălui în ceruri, iar pe pămînt ameninţă cu biciul locuitorii din Unterwaschberenthal. Şi, la urma urmei, acest cuib de păgîni să spună ce vrea, împreună cu păstorul lor spiritual care trişează la cărţi — sfîntul Hilidulf va interveni şi mai departe pentru toţi cei care i se închină.

În fiecare sîmbătă, ţîrcovnicul lua banii din cutia aşezată la picioarele sfîntului şi oamenii din Unterwaschberenthal spuneau că părintelui îi trebuie pentru cărţi. Între timp, sfîntul Hilidulf începuse să-i facă concurenţă destul de serioasă sfîntului Wolmar de la o altă răscruce. Sătenii din Ober-

waschberenthal nu i se mai închinau de cînd aveau un sfînt propriu.

Acum priveau cu dispreţ la sfîntul Wolmar şi cînd treceau prin faţa lui nu se mai opreau ca altădată să facă mătănii.

În schimb, spre seară, cînd soarele mîngîia pentru ultima oară culmile Alpilor, cînd vacile se întorceau de la păşune, sunînd din tălăngi, ei se opreau în faţa mucenicului Hilidulf şi se rugau fierbinte ca sfîntul să-i ajute şi să le ierte păcatele.

— Păzeşte-ne, sfinte Hilidulf, pe noi şi pe vitele noastre de foc şi de apă, de trăznete şi fulgere. Roagă-te pentru noi, păcătoşii! — se adresau ei sfîntului în ciuda celor din Unterwaschberenthal. Aleluia, aleluia, aleluia, aleluia!.

Ce le mai rămînea de făcut celor din Unterwaschberenthal? S-au apucat să chefuiască prin cîrciumi, înjurîndu-l pe sfîntul Hilidulf. Nu, aşa nu mai merge! Sfîntul Hilidulf trebuia detronat, înjosit. Unii se temeau; de ce să fie jignit în mod public? Totdeauna e bine să ai o portiţă de scăpare. Dacă, ferească dumnezeu sfîntul Hilidulf exista în realitate?!

Se înţelege de la sine că vrăjmaşii sfîntului străin aveau mari dureri de cap din această pricină.

Fierarul din Unterwaschberenthal, Antonin Kommely, a spus într-o zi: „Fiţi fără grijă, i-arăt eu lui Hilidulf!".

Aşa s-a întîmplat că, în ziua următoare, locuitorii din Oberwaschberenthal au constatat că sfîntul lor este ciung: mîna care stătea întinsă ameninţător spre Unterwaschberenthal dispăruse sub un strat de vopsea neagră, lucitoare.

Văzînd aceasta, foarte s-au întristat cei din Oberwaschberenthal. Plîngeau bătrînele, bătrînii, tinerii şi tinerele, copiii şi vîrstnicii, preotul — întregul sat plîngea. Şi în aceeaşi zi, în jurul orei trei prin sat s-a răspîndit o veste îngrozitoare: fierarul din Unterwaschberenthal îşi pierduse o mînă, tăiată de cositoare. Şi toţi şi-au dat seama atunci că s-a petrecut o minune. Preotul a sărit la staroste cu cuvintele: „Sfîntul Hilidulf s-a supărat!"

Era cutremurător. Pe nimeni nu mai interesa că fierarul era beat cînd scăpase mîna sub cositoare şi că atunci cînd şi-a revenit se jura: Nu eu i-am astupat mîna cu vopsea. Să-mi sară ochii. Să nu mă mişc de aici! Nimeni nu-l credea.

Curînd fierarul s-a vindecat şi a fost judecat pentru fapta lui; toate ziarele catolice din Tirol au scris despre dînsul ca despre o fiară înnebunită. Zadarnic a susţinut că în noaptea aceea de pomină el a dormit adînc şi că acasă la dînsul nu se găseşte pic de vopsea. Nu i-a ajutat cu nimic. Chestiunea era atît de clară încît nu i s-a luat în considerare nimic din ingeniosul său alibi. Organizaţia italiană clericală a publicat biografia sfîntului Hilidulf cu data morţii lui.

Revistele ilustrate au publicat fotografia sfîntu-

lui Hilidulf şi pe aceea a criminalului fierar ciung.

La Ingsburg, doi evrei bătrîni au trecut la creştinism. După botez, numiţii s-au stabilit la Oberwaschberenthal, au deschis prăvălii în care au început să vîndă ilustrate cu locurile pitoreşti din jur.

Trebuia găsit numaidecît pe lîngă icoana sfîntului Hilidulf un izvor făcător de minuni. La ordinul părintelui, sătenii au scurmat toate dealurile din jur, dar, din păcate, nu a fost descoperit un asemenea izvor. Trebuia adusă icoana sfîntului undeva mai aproape de apă. Părintele a hotărît să instaleze icoana cu sfîntul în grădina sfinţiei sale în care se afla şi un puţ. În acelaşi timp părintele a pus cinci căni pentru băut la intrarea în grădină, două la un stîlp în jurul puţului şi două chiar sub icoana sfîntului.

În prima săptămînă a adunat trei sute de monezi cu care a curăţat şi reparat puţul. Totul arăta că Oberwaschberenthal va deveni un loc de pelerinaj.

Chiar cei din Unterwaschberenthal încetaseră să se mai închine sfîntului lor din sat, Wolmar.

Între timp, fierarul condamnat continua să susţină că este nevinovat şi era atît de obraznic încît a făcut şi recurs. Această veste a stîrnit în ambele sate o furtună de proteste. A mai avut loc şi o altă întîmplare. Într-o dimineaţă, sfîntul Hilidulf a fost găsit privind lumea cu ochi albaştri, în loc de negri cum îi avea. Iar peste două zile starostele din Oberwaschberenthal a devenit tatăl unui copil cu ochii albaştri, aşa cum îi avea tatăl şi mama. În aceeaşi zi, fericitul tată a alergat la preot şi, sărutîndu-i mîna începu să-i povestească:

— A avut loc o minune! M-am tot gîndit la fierar. Cînd l-a lipsit pe sfîntul Hilidulf de o mînă, şi-a pierdut-o pe a lui. Atunci m-am gîndit: am ochi albaştri, dar cine ştie cu ce fel de ochi se poate naşte copilul. Eu voiam să fie albaştri. Mi-a trecut prin minte: ce ar fi să vopsesc în albastru ochii sfîntului Hilidulf? Atunci şi copilul meu se va naşte cu ochii albaştri. Şi sfîntul mi-a ascultat rugăciunea.

Această minune a emoţionat întreg satul. Iar în ziua următoare, sfîntul a fost înfrumuseţat cu atîtea pete încît devenise pestriţ. Ţîrcovnicul voia să i se nască un viţel tărcat.

Nu ştiu dacă dorinţa i-a fost îndeplinită. Nu ştiu nici cum s-a terminat povestea cu fierarul condamnat, întrucît instanţa de judecată a cerut, în urma recursului părerea autorizată a unui istoric al bisericii dacă sfîntul Hilidulf a existat în realitate. Ştiu însă că bătrînul Frantz Hilidulf are la Linz, vizavi de gară, o cîrciumioară de toată frumuseţea şi că nici pînă acum nu ştie că are două nume de botez.

Sfinte Hilidulf, roagă-te pentru noi, păcătoşii! Aleluia, aleluia, aleluia!

Ilustraţii: BECA RIND

DOCTORUL MECANIC

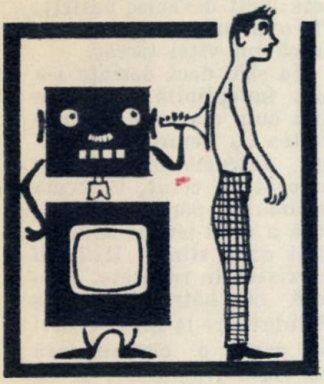

Medicul examinează bolnavul, ascultă ceea ce-i spune și descoperă mai multe simptome patologice: hîrîituri în plămîni, pulsul accelerat, ficatul mărit, creșterea tensiunii arteriale etc. El comunică toate aceste date unei mașini electronice, înzestrată cu 384 întrerupătoare speciale.

În interiorul acestei mașini, numită „doctorul mecanic", se găsesc fișe perforate din carton, lungi cît o foaie de carte și de lărgimea unei mîini, pe care perforațiile se aliniază, asemenea rîndurilor unei cărți.

De îndată ce medicul a apăsat pe butonul „cercetare", un dispozitiv special începe să „răsfoiască" fișele perforate. Razele electronice străbat fișele, găsesc mai întîi simptomele în cauză și apoi „descoperă" boala care provoacă aceste simptome. Un dispozitiv electronic special, foarte complicat, „trage concluziile" cercetărilor și transmite rezultatele obținute astfel, dînd numele bolii în litere luminoase pe ecranul de televiziune al mașinii. De subliniat e faptul că toate aceste operații durează mai puțin de un minut.

„Doctorul mecanic", care nu e altceva decît o mașină de calculat electronică folosită pentru stabilirea diagnosticelor diferitelor boli, e format din... 2 dulapuri metalice de aproape 2 m. înălțime: pe unul se observă mai multe rînduri de întrerupătoare și un rînd de semnale luminoase, iar celălalt dispune de un ecran de televiziune. El a fost pus la punct într-un laborator special al Academiei de Științe a U.R.S.S. și poate fi văzut într-unul din pavilioanele Expoziției realizărilor economice ale U.R.S.S. de la Moscova.

VIAȚA REGLATĂ DUPĂ VOINȚĂ

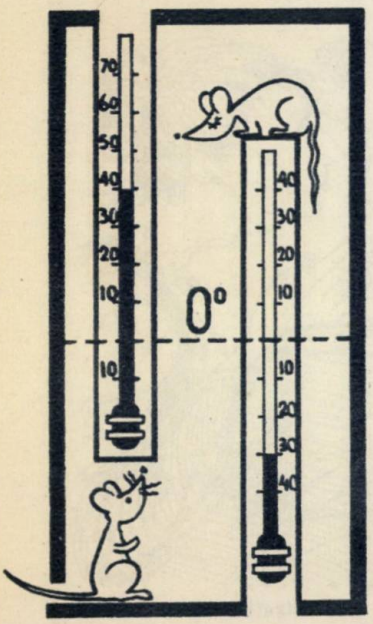

Știința dă o soluție acestei probleme încă de pe acum. Experiențe interesante în acest sens se efectuiază în laboratorul lui Aleksandr Riumin, candidat în științe biologice.

...Sub un clopot de sticlă organică, viața și moartea alternează, comandate de om. Într-un moment, un termometru arată un număr de grade peste 0. Schimbările de temperatură sînt înregistrate de aparate clar. Sub clopot este un șoarece supus experienței.

Apoi sînt puse în funcțiune frigiderele. Aparatele termice încep să măsoare timpul pe care șoarecele îl va petrece în stare de moarte. Termometrul coboară la 30 centigrade sub 0. Șoarecele nu mai trăiește. Dar iată că sînt branșate aparatele de încălzit și sub clopot revine căldura. Corpul șoarecelui e contractat de o convulsie. Animalul se ridică și începe din nou să fugă.

Viața se retrage și apoi revine din nou. Regulatoarele de căldură i-au permis lui Aleksandr Riumin să afle, de pildă, de ce temperatura normală a corpului omenesc e de 37° C, în timp ce microbii rezistă la variații de temperatură mult mai mari, mergînd de la 12° la 49°. Cît privește microbii, ei aproape că nici nu reacționează la schimbări de 9—10°. Care e explicația? Se știe, de pildă, că căldura accelerează reacțiile chimice. Acest fenomen, vizibil în laboratoare, sub microscop, e invizibil în „combinatele", „uzinele" și „laboratoarele" mult mai complicate ale organismului. Temperatura nu se mărginește numai la accelerarea proceselor: ea servește la stabilirea nivelului de funcționare al organismului.

MODA ÎNCĂLȚĂMINTEI DE-A LUNGUL VREMURILOR

Privind pantofii cu vîrful ascuțit care sînt astăzi la modă, puțini dintre noi știm că în secolul al XIV-lea acesta era un privilegiu al nobililor, care căutau astfel să se diferențieze și prin încălțăminte de majoritatea populației.

În Franța, această modă a provocat la un moment dat numeroase dueluri între nobili încît regele Filip al V-lea a fost obligat să emită un decret pentru stabilirea lungimii maxime a vîrfului pantofilor.

De altfel, încălțămintea a preocupat pe oameni din cele mai vechi timpuri. Dovadă sînt descoperirile arheologice, precum și operele scriitorilor din antichitate. Astfel, sclavii asirieni, babilonieni, perși și cei din vechiul Egipt cunoșteau metode de tăbăcire a pieilor de animale. Un nume de pantofar iscusit la romani, este citat de Pliniu cel Bătrîn, în operele sale, pe nume Boethius.

Culoarea și forma încălțămintei denotau în antichitate rangul social al celor ce o purtau. Astfel, faraonii, și mai apoi împărații și nobilii romani, purtau sandale roșii iar de la Seneca aflăm că Iuliu Cezar se îmbrăca uneori cu sandale... cu talpă de aur. De altfel acum 2000 de ani, bîntuia și moda tălpii cît mai înalte, mulți dintre nobili luîndu-se la întrecere în ce privește înălțimea tălpii, spre a dovedi astfel că sînt progenituri dintr-un sînge cît mai albastru. Nu era rar cazul cînd pe străzile Romei puteau fi văzuți nobili care se sprijineau de o parte și de alta de sclavi, deoarece talpa era atît de înaltă încît nu puteau merge fără însoțitori. În schimb, încălțămintea celor doi sclavi ridica nori de praf, ea fiind formată din bucăți de lemn scobit în care pătrundea piciorul...

Am apartament în bloc nou

Ritmul din ce în ce mai viu în care — pretutindeni în ţara noastră — se clădesc întregi cartiere de blocuri noi, ritmul din ce în ce mai susţinut în care aceste blocuri sînt finisate şi predate noilor locatari, face ca vorbele din titlu, exclamate cu zîmbetul pe buze, să se audă din ce în ce mai des.

Dar acest adevăr, pe care din ce în ce mai mulţi cetăţeni, din ce în ce mai multe familii din ţara noastră îl rostesc, o pun, pe gospodină mai ales, în faţa unui întreg şirag de probleme. Cum să-şi „împartă" locuinţa? Cum să-şi mobileze încăperile care nu seamănă cu cele de-abia părăsite? Cum să şi le împodobească în aşa fel, încît noul apartament să dobîndească acea notă personală, proprie fiecărui cămin, corespunzătoare ocupaţiei, gustului membrilor familiei? Cum să procedeze pentru a respecta cerinţele frumosului şi utilului? Iată cîteva sugestii:

În ceea ce priveşte destinaţia încăperilor, se vor respecta în linii generale intenţiile proiectantului. Aşadar, dormitorul va fi instalat neapărat în camera cea mai retrasă faţă de intrare, în camera din care se poate trece direct în baie; sufrageria — în cea care are legătură cît mai directă cu bucătăria; drept „cameră de zi", în care familia îşi desfăşoară activitatea în orele libere, dar în care primeşte şi oaspeţii, va fi destinată încăperea în care se poate intra mai direct.

Mobilînd casa cu piesele de mobilier strict necesare, just dimensionate, se va realiza un interior plăcut, cu largi spaţii libere, în care fiecare membru al familiei îşi va găsi locşorul preferat. Se poate recurge chiar la atît de ingenios alcătuitele piese cu utilizare multiplă: canapea extensibilă sau fotoliu-pat pentru eventuale „persoane în plus", bibliotecă combinată — pe ale cărei rafturi se pot aşeza în afară de cărţi, şi magnetofonul, eventual şi radioul, şi glastra de flori — în ale cărei sertare se pot păstra şi cîteva farfurioare şi tacîmuri, şi cîteva pahărele, şi o sticlă sau două..., şi vreo cutie de conserve. E şi mai bine dacă clapa unuia dintre sertare se poate „lăsa" în chip de măsuţă pe care se poate aranja o mică „trataţie", şi încă şi mai bine dacă pe această măsuţă — în lipsa unei mese de scris sau a oricărei alte mese în încăperea respectivă se poate scrie o scrisoare.

Gospodina va aşterne, desigur, covoare pe jos şi va pune perdele la ferestre, iar în tavan va agăţa lustre. Îi atragem atenţia de la bun început că toate acestea sînt elemente care nu trebuie să atragă deosebit atenţia. În consecinţă: într-o locuinţă modernă, a cărei frumuseţe o dă armonia liniilor simple şi a culorilor, trebuie să fie preferate covorul unicolor sau cel cu desene puţin bătătoare la ochi, perdelele vaporoase, lustrele puţin încărcate.

Două sau trei tablouri fixate pe pereţi — nu însă atît de sus încît să nu se mai distingă nimic, nici atît de jos încît cel ce le priveşte să fie nevoit a se apleca,

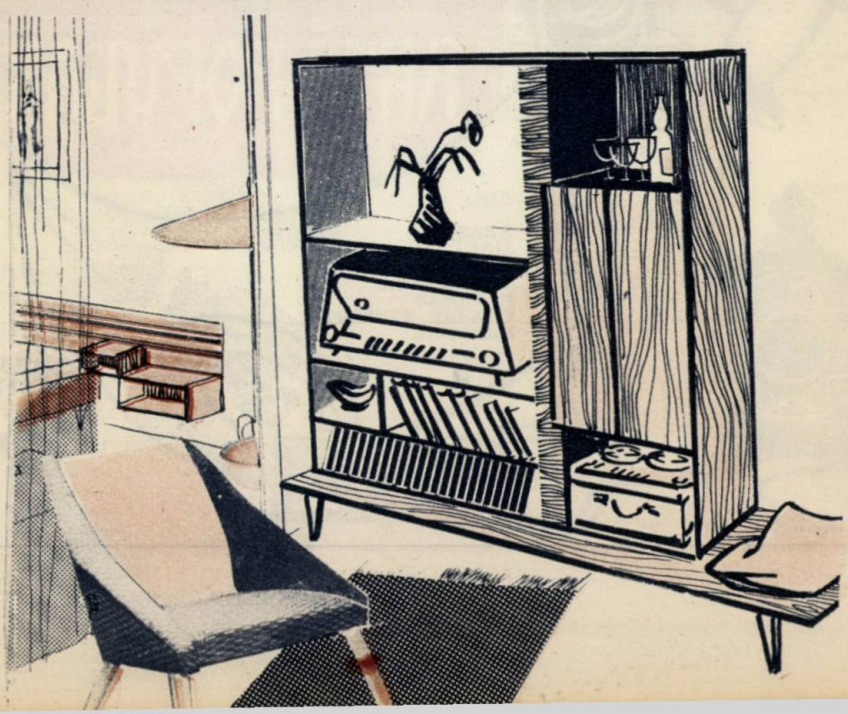

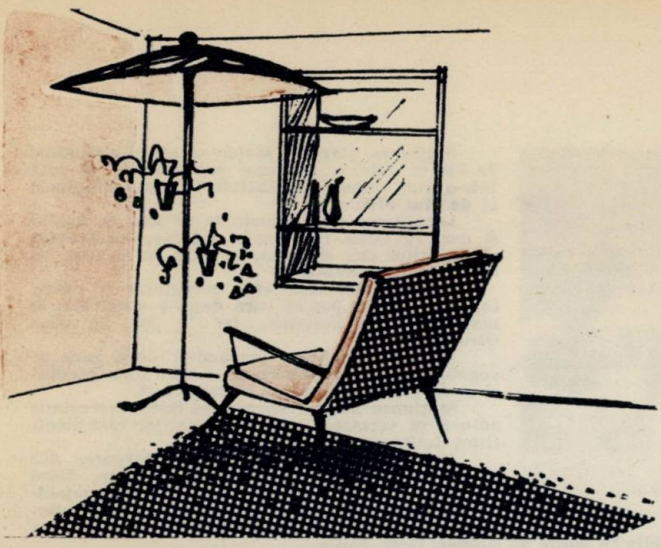

nici în cel mai întunecos ungher al încăperii — vor avea darul de a rupe monotonia unui spaţiu liber prea mare. Cine nu poate avea picturi sau desene originale de bună calitate, face mai bine dacă îşi împodobeşte căminul cu reproduceri după opere ale marilor pictori, decît atîrnînd pe pereţi „încercări" neizbutite, chiar dacă ele sînt ale unor membri ai familiei. Înrămarea va fi lăsată în sarcina unui specialist, nimic mai urît decît o pictură în ulei cuprinsă într-o ramă pentru acvarele sau invers — nimic mai distonant decît o pictură care reprezintă un cap de bătrîn — să zicem — cuprinsă într-o ramă potrivită a încadra un peisaj luminos. În general, în notă cu linia limpede a mobilierului de azi, va fi o ramă fără prea multe sinuozităţi şi înfloriturí.

O glastră de flori pe masă şi alta pe bibliotecă, o figurină, neapărat în execuţie artistică şi avînd o tematică în acord cu destinaţia încăperii (cameră de studiu, cameră pentru copii, sufragerie etc.) pusă la vedere, dar într-un loc unde nu este expusă a fi răsturnată, sînt singurele obiecte de podoabă potrivite într-o locuinţă modernă, într-o locuinţă aranjată cu bun gust.

Mobila în culoarea naturală a lemnului din care e confecţionată este, hotărît, cea mai frumoasă. Tapiţeria poate fi, firește, şi din material mai viu colorat, dar trebuie să se armonizeze neapărat cu zugrăveala pereţilor.

În general, zugrăveala trebuie să fie în culori care să evoce lumina soarelui, verdele cîmpului sau azurul cerului senin, nu codrul întunecos, nici bezna unei grote, nici nori grei de furtună, iar tapiseriile şi celelalte decoraţiuni trebuie să urmeze cît mai de aproape, fără stridenţe, tonul general al încăperii. Armonia culorilor creează o atmosferă de linişte, distonanţa culorilor oboseşte ochiul şi creează un mediu puţin odihnitor.

O locuinţă împărţită în mod just, zugrăvită, mobilată şi decorată aşa cum s-a arătat, va fi un lăcaş luminos, spaţios, aerat, îmbietor pentru locatarii de toată ziua şi un loc plăcut de şedere pentru prietenii şi vizitatorii lor. Pe lîngă aceasta, datorită neaglomerării ei cu mobilier mult şi greoi precum şi datorită formelor simple ale acestor piese, ea va fi uşor de întreţinut în stare de perfectă curăţenie.

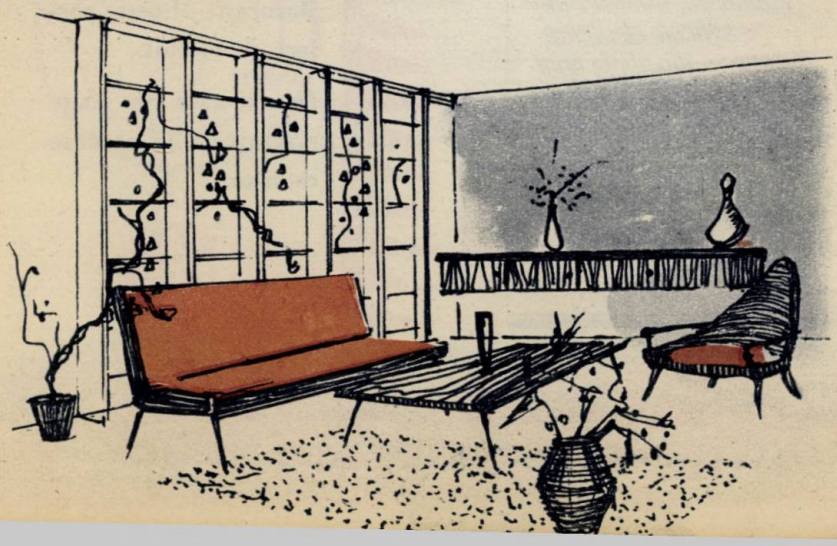

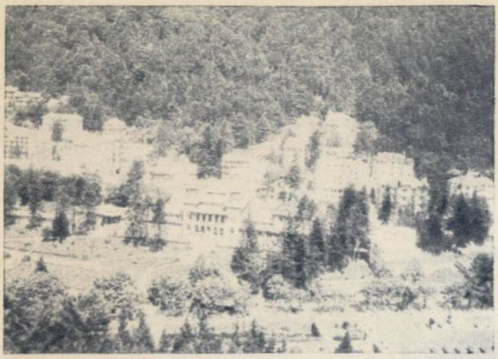

Stațiunea Slănicul Moldovei are o altitudine de 530 m, este o stațiune permanentă, se află într-o vale îngustă, străbătută în toată lungimea ei de rîul Slănic.

Localitatea este situată la 18 km. de orașul și gara Tg. Ocna. Din oraș în stațiune, transportul vizitatorilor este asigurat, în mod permanent, de autobuze confortabile.

Valea Slănicului este mărginită de culmi înalte, 1.400—1.600 m care despart stațiunea, la nord, de valea Doftanei, iar la sud de valea Oituzului.

În această regiune predomină două zone de vegetație mai importante și anume: zona fagului și zona bradului, care se întrepătrund.

Stațiunea Slănic este așezată într-o depresiune adîncă pe versantul estic al Carpaților răsăriteni, fiind ferită de vînturi.

Apele minerale ale celor zece izvoare, din această stațiune au concentrații variate, fiind în general carbo-gazoasă, cloruro-bicarbonatată-sodică, slab sulfuroasă, izotonă, hipertonă, atermală etc. Stațiunea Slănic este renumită pentru apele sale minerale, cu efecte favorabile în bolile de stomac, ficat, colite.

În această stațiune, alt factor important de cură este regimul dietetic.

În acest scop în stațiune sînt trei cantine numai pentru dietă în care se prepară regimuri după sistemul Pevzner, adică 15 meniuri principale corespunzătoare anumitor afecțiuni sau grupuri de afecțiuni. Prepararea acestor regimuri se face sub controlul medicului și al surorilor dietetice.

Repausul reprezintă de asemenea un factor de cură important. El se asociază curei hidrominerale — și regimului dietetic. În acest scop, în stațiune se găsesc vile confortabile, parcul și frumusețea naturii, liniștea și mirosul de brad din stațiune contribuie ca acest repaus să nu fie numai fizic, ci să producă și o destindere a sistemului nervos.

În stațiune mai există o bogată viață culturală. Sînt amenajate cluburi, iar biblioteca stațiunii numără peste 25 000 de volume. Există săli de spectacol, de cinematograf, cămin cultural unde dau spectacole diferite echipe de amatori și o stație de amplificare. Asistența medicală-balneară din stațiune este asigurată de un numeros personal medical de specialitate. Vizitatorii acestei stațiuni pot face plimbări și excursii minunate, putîndu-se practica și pescuitul, apa Slănicului fiind bogată în păstrăvi, mrene și cleni.

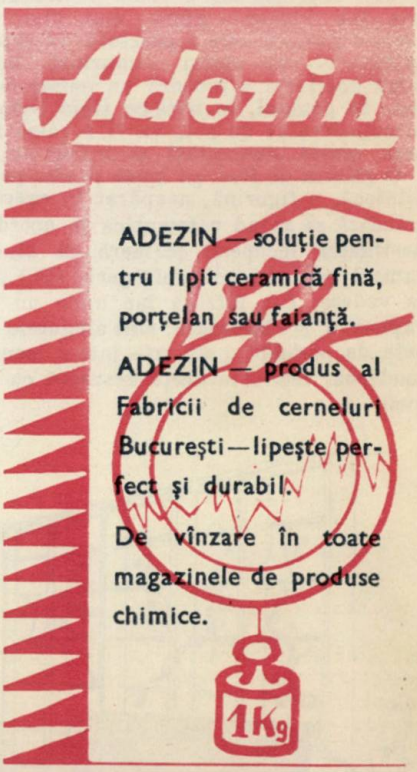

Eroilor noștri

Nicolae Tăutu

Li-i monument azi țara din Dunăre în munți,
Ca o cunună cîmpul de flori îl înconjoară,
Ard torțile Minervei pe victorioase frunți,
Drept decorații: lanuri de grîu și de secară!

Noi, daltă și mistrie, în mîini, trainic, am prins
Și linia i-am tăiat-o din larga veșnicie
Superb să se înalțe, în cîntec necuprins,
Ducînd recunoștința, nestinsa ei făclie!

E bronzul strîns din August, din marele asalt,
Granit am luat din lupta partidului prin vreme,
Din sîngele mulțimii arzînd viu pe asfalt
Iar marmoră din piatra cioplită în poeme!

Culoare-i dă neonul și policandrul larg
Aprins din unda iute a Bistriței spumoase
Cînd aschii de lumină în valuri mari se sparg
Și strălucesc în becuri prin proaspetele case!

Drept postament am pus biruitorul drum
Al clasei muncitoare, puterea-i neoprită
Și dragostea-i de oameni, să-alunge-al morții scrum,
Să ne-nălzim la raza Comunei aurită!

Pe-al său beton cu slove poruncă am înscris
Urmașilor să urce imensa moștenire
În slava nesfîrșită a fiecărui vis
Să-i dea contur de fapte și-ntreaga lor iubire!

VEŞNICUL CUPIDON!!!

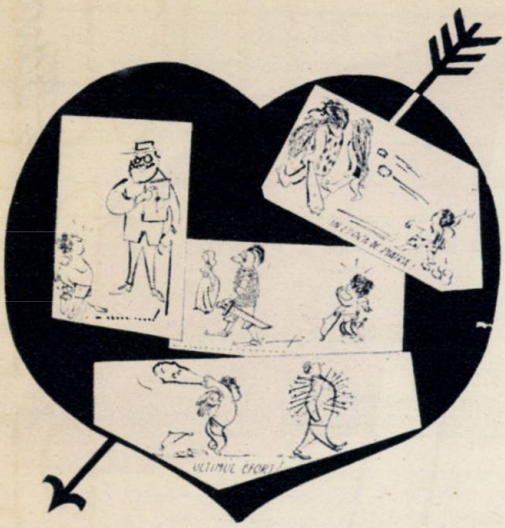

desen de V. VASILIU

ştiaţi că?

● *La 12 mai 1964 se vor împlini 600 de ani de la înfiinţarea Universităţii „Jagellon" din Cracovia, cel mai vechi institut de cultură polonez? Pînă atunci, se va termina noua şi monumentala clădire a universităţii, în lucrările căreia, pînă acum, s-au investit 200 milioane de zloţi.*

● *Locuitorii comunei Curo, din Italia, s-au adresat Ministerului Culturii din Italia cu cererea de a fi sprijiniţi în conservarea şi păstrarea limbii lor scoţiene? Majoritatea cetăţenilor din Italia au aflat astfel pentru prima oară că în Italia există o comună ai cărei locuitori într-o proporţie de 85 la sută sînt de naţionalitate scoţiană şi vorbesc limba strămoşilor lor.*

Această insulă scoţiană în Italia datează din evul mediu, cînd un grup de soldaţi scoţieni s-a aşezat în comună. Locuitorii ei ar fi foarte bucuroşi, cum sună cererea, să-şi păstreze limba, însă mijloacele lor financiare nu le permit angajarea unui învăţător scoţian.

FOCUL DE PE MUNTE

povestire abisiniană

Se spune că, pe vremuri, trăia în orașul Adis-Abeba un tînăr cu numele de Arha. Venise de mic din ținutul locuit de neamul Gurage și în oraș fusese servitorul unui negustor bogat, Haptom Hasei.

Haptom Hasei era atît de bogat încît avea tot ceea ce se poate cumpăra cu bani și adesea se simțea tare plictisit din pricină că nu-i mai rămînea de făcut nimic nou.

Într-o noapte friguroasă, cînd vîntul umed mătura întinderea podișului, Haptom îl strigă pe Arha să-i aducă lemne pentru foc. Cînd acesta își termină treaba, Haptom începu să vorbească:

— Cît frig poate oare să îndure un om, spuse el, vorbind la început pentru sine însuși. Mă întreb dacă un om ar putea să stea o noapte întreagă, fără de haine sau învelitori, pe culmea cea mai înaltă, pe muntele Sululta, acolo unde bat vînturile cele mai reci, și să rămînă cu toate acestea în viață.

— Nu știu, răspunse Arha, dar asta n-ar fi oare o nebunie?

— Poate că dacă omul n-ar avea nimic de cîștigat din treaba aceasta, ar fi o nebunie să-și petreacă astfel noaptea, spuse Haptom. Dar aș fi gata să pun rămășag că nimeni n-ar putea-o face.

— Sînt încredințat că un om curajos ar putea sta gol pe muntele Sululta, timp de-o noapte întreagă, fără ca din asta să i se tragă moartea, răspunse Arha. Cît despre mine, treaba nu mă privește, de vreme ce nu am nimic pe care să pot pune rămășag.

— Ei bine, iată despre ce-i vorba, adăugă Haptom. Deoarece ești atît de sigur că lucrul poate fi făcut, tot am să pun rămășag cu tine. Dacă o să poți sta o noapte întreagă printre stîncile de pe muntele Sululta, fără hrană sau apă, fără haine sau învelitori și fără de foc, atunci îți voi da zece acri de ogor, care să fie al tău, cu casă și vite.

Lui Arha abia de-i venea a crede ceea ce auzea.

— Să fie oare adevărat?

— Sînt om de cuvînt, răspunse Haptom.

— Atunci mîine noapte am s-o fac, și apoi, tot restul vieții am să ar pămîntul meu, spuse Arha.

Dar omul era tare abătut, căci vîntul sufla amarnic pe acest vîrf de munte. Și astfel, dimineața, Arha se duse la un bătrîn înțelept din neamul Gurage și-i povesti despre rămășagul pe care îl pusese. Bătrînul îl ascultă liniștit și cufundat în gînduri, iar cînd Arha termină ceea ce avea de spus, îi zise:

— Am să te ajut. Peste valea Sululta se află o stîncă înaltă, pe care poți s-o vezi în timpul zilei. Mîine noapte, după apusul soarelui, am să aprind acolo un foc pe care să-l poți vedea din locul unde ai să te afli, pe culme. În tot timpul nopții trebuie să-ți ții privirile ațintite asupra luminii răspîndite de focul meu. Să nu închizi ochii și să nu lași să te învăluie întunericul. Și uitîndu-te la focul meu, gîndește-te la căldura pe care o dă și totodată la mine, care-ți sînt prieten și care stau acolo, avînd grijă de foc, pentru tine. Dacă o să faci așa ai să scapi cu viață, oricît de tăios ar fi vîntul din timpul nopții.

Arha îi mulțumi călduros bătrînului și se întoarse la casa lui Haptom cu inima mai ușoară.

povestire abisiniană

Îi spuse stăpînului său că e gata să facă ceea ce i se cerea. După amiază, acesta îl trimise, sub paza altor servitori, spre vîrful muntelui Sululta. Aici, în timp ce se lăsa noaptea, Arha își scoase hainele și rămase astfel în bătaia vîntului umed și rece care sufla pe podiș odată cu apusul soarelui. Peste vale, la cîteva mile[1]) distanță, Arha văzu lumina focului aprins de prietenul său, care strălucea în întuneric ca o stea.

Vîntul începu să bată mai rece, părînd că-i străpunge carnea și-i îngheață măduva din oase. Stînca pe care stătea Arha părea și ea de gheață. Ceas de ceas, frigul îl înțepenea din ce în ce mai rău, pînă ce Arha gîndi că n-o să mai simtă niciodată căldură. Dar cu toate acestea nu-și luă ochii de la lumina ce pîlpîia dincolo de vale, amintindu-și că acolo stătea bătrînul său prieten, care, de dragul lui, ținea focul treaz. Uneori, dîre de ceață întunecau lumina, și atunci Arha se străduia să n-o piardă din ochi pînă cînd ceața se ridica. Strănuta, tușea, tremura și începu să se simtă rău. Și, totuși, rămase acolo toată noaptea și numai odată cu ivirea zorilor își puse hainele și coborî de pe munte, înapoindu-se la Adis-Abeba.

Haptom se miră mult văzîndu-l și începu să-și descoase servitorii:

— A stat toată noaptea fără hrană, fără băutură, fără învelitori și fără de haine?

— Da, răspunseră servitorii, întocmai așa.

— Ei bine, ești un om tare, spuse el lui Arha. Cum ai izbutit să faci asta?

— Am privit cu luare aminte la lumina unui foc de pe un deal îndepărtat, spuse Arha.

— Ce? Ai privit un foc? Atunci ai pierdut rămășagul, ești tot servitorul meu și n-ai pămîntul tău.

— Dar focul acesta nu era îndeajuns de aproape ca să mai încălzească, era departe peste vale.

— N-am să-ți dau pămîntul, spuse Haptom, căci n-ai îndeplinit ceea ce ți-am cerut. Numai focul te-a scăpat.

Arha se întristă nespus de mult. Se duse din nou la bătrînul său prieten din neamul Gurage și-i povesti cele întîmplate.

— Adă pricina în fața judecătorului, îl sfătuia bătrînul.

Arha se duse și se plînse judecătorului, iar acesta trimise după Haptom. După ce Haptom termină ceea ce avea de spus, iar servitorii repetară că nu-și luase ochii de la un foc aflat departe, peste vale, judecătorul zise:

— Nu, ai pierdut rămășagul, fiindcă Hasei îți cerea să stai fără de foc.

Și din nou Arha se duse la bătrînul său prieten, cu trista veste că era condamnat să ducă o viață de slugă, ca și cum n-ar fi trecut prin încercarea de pe munte.

— Nu-ți pierde nădejdea, îi spuse bătrînul. Pe dealuri crește sălbatică mai multă înțelepciune decît în capul oricărui judecător din cetate.

Se ridică de pe locul unde stătea și se duse în căutarea unui om cu numele de Hailu, în casa căruia slujise în tinerețe. Îi lămuri acestui om de treabă care fusese rămășagul dintre Haptom și Arha și-l întrebă dacă nu s-ar putea face ceva.

— Nu te necăji din pricina asta, spuse Hailu, după un răstimp de gîndire. O să mă îngrijesc eu de treaba asta pentru tine.

Cîteva zile mai tîrziu, Hailu pofti pe mulți cetățeni la un ospăț dat în casa sa. Printre aceștia se afla și Haptom și judecătorul care statornicise că Arha a pierdut rămășagul.

În ziua ospățului, c ,peții sosiră călări pe catîri frumos împodobiți, urmați de un șirag de servitori care mergeau pe jos. Haptom veni cu 20 de servitori, dintre care unul ținea peste capul s ăpînului său o umbrelă de mătase, pentru a-l apăra de soare, iar patru toboșari băteau o melodie care arăta că marele Haptom sosise.

Oaspeții stăteau pe paturi moi, întinse anume pentru ei și vorbeau. De la bucătărie venea mirosul unor mîncăruri minunate: friptură de capră, boabe de grîu și durra[2]) prăjite, clătite numite injera[3]) și multe sosuri ademenitoare. Mirosul

[1]) Mila: unitate de măsură pentru lungimi, cu o mărime variabilă (mila engleză = 1609,3 m).

[2]) Graminee cultivate pe suprafețe întinse în sudul Asiei și nordul Africii.

[3]) Gen de pîine din Abisinia, făcută dintr-un aluat asemănător cu cel de clătite.

povestire abisiniană

bucatelor aţiţa pofta de mîncare a oaspeţilor. Timpul trecea dar mîncărurile care ar fi trebuit să fie servite nu se vedeau, iar oaspeţii nu făceau altceva decît să tragă pe nări mirosul aburilor care veneau de la bucătărie. Veni şi seara, dar mîncărurile nu apăruseră încă. Oaspeţii începură să şoptească între ei: era foarte ciudat că venerabilul Hailu nu poruncea să se aducă bucatele. De la bucătărie venea mai departe mirosul a tot felul de bunătăţi. În fine, unul dintre oaspeţi vorbi în numele tuturor:

— Hailu, de ce ne faci una ca asta? De ce ne poftești la un ospăţ şi apoi nu ne dai nimic?

— Bine, dar nu simţiţi mirosul de mîncare? întrebă mirat Hailu.

— Îl simţim, dar mirosul nu e tot una cu mîncarea, nu te hrăneşte.

— Dar un foc atît de îndepărtat încît de-abia poţi să-l vezi, poate să te încălzească? întrebă Hailu. Dacă Arha s-a putut încălzi la un foc pe care-l privea în timp ce stătea pe muntele Salulta apoi şi voi v-aţi fi putut hrăni cu mirosul bucatelor de la bucătăria mea.

Oamenii îi dădură dreptate; judecătorul îşi dădu seama de greşeala pe care o făcuse, iar Haptom se ruşină. Îi mulţumi lui Hailu pentru sfatul său şi făcu cunoscut că Arha stăpînea din acea clipă pămîntul, casele şi vitele.

Atunci Hailu porunci să fie aduse bucatele şi ospăţul începu.

Din volumul „Focul de pe munte şi alte povestiri abisiniene" culese de Harold Courlander şi Wolf Leslau.

TUTTI FRUTTI

o revistă satirică românească veche de o sută de ani

Una din armele de luptă politică şi socială ale intelectualităţii progresiste din secolul al XIX-lea a fost şi revista satirică.

Ea reflectă obiceiurile politicianismului veros, felul de viaţă al protipendadei, mentalitatea claselor dominante şi — implicit — viaţa grea a mulţimilor nevoiaşe de la sate şi oraşe. În acest sens, amintim revista satirică *Tutti-Frutti* descoperită recent într-o colecţie particulară, şi de la a cărei primă apariţie se împlinesc 100 de ani, fiind — în ordinea cronologică a apariţiei — a patra revistă satirică publicată în limba romînă, după *Ţînţarul*, apărut la 1859, *Spiriduş* (iunie al aceluiaşi an) şi *Nichipercea* sau *Coarnele lui Nichipercea* (1859—1860).

Revista aceasta apărută la Pesta, care premerge revistelor *Ghimpele* bucureştean şi *Calicul* din Sibiu, prima din 1866, a doua abia în 1881, se subîntitulează „almanacu comicu, cu ilustratiuni", redactorul ei fiind Bucuru Risulea — o combinaţie arbitrară de patronimic real şi pseudonim hazliu (risulea e o derivaţie a verbului „a rîde").

Din cuvîntul introductiv, care este un fel de program al publicaţiei *(Către publiculu respetivu, ori ordinariu)*, aflăm că e vorba de un *„laborator de răcoreală sufletească"*, aşadar de o supapă pentru opinia publică oprimată de absolutismul habsburgic.

Orientarea redactorului publicaţiei este, de la bun început, progresistă. Îndată după cuvîntul de introducere, el publică — sub pseudonimul de Parampucu Piperiu — o poezie, intitulată *Proletarul şi Sărăcia*, în care un muncitor îşi descrie în versuri stîngace felul de viaţă, el poartă veştminte luate „pe aşteptare", adică pe credit. De mîncat, proletarul mănîncă la „otelul Soare", astîmpărîndu-şi foamea cu „picuri de wasseronadă".

Pe lîngă acest portret al mizeriei maselor muncitoare, poezia satirică mai este şi un isteţ pamflet versificat împotriva protipendadei, care foloseşte denumiri străine pentru noţiunile uzuale, fiind făcută direct responsabilă de sărăcia generală pe care „o patronează".

O epistolă către *Tutti-Frutti* conţine numeroşi ghimpi contra administraţiei imperiului, a „şperţului" luat de slujbaşii publici, a birocraţiei care încurcă treburile şi nu serveşte interesele cetăţeanului. Lozinca acestei administraţii, după cum afirmă revista satirică, este:

Aşteaptă murgule, la Paşti
Iarbă verde o să paşti!

Într-un dialog versificat, redactorul — care pare să fie singurul autor al întregului material publicat în acest unic număr cunoscut de noi al revistei de la Pesta — înfierează politica de oprimare a naţionalităţilor conlocuitoare din Austro-Ungaria.

Publicaţia, care promite a fi săptămînală sau cel puţin lunară este scrisă în limbajul latinizant folosit pe acea vreme de unii cărturari ardeleni: *demanda* pentru „întreabă", *ospetare* pentru „ospătare", *învetiatura* pentru „învăţătură". Dar cu toate aceste stîngăcii lingvistice, satira politică şi socială este eficace, fiind uşor sezisabilă chiar de lectorul contemporan al revistei.

Cîteva desene naive, nu lipsite însă de farmec, întregesc cuprinsul amuzantei *Tutti-Frutti*, care — chiar dacă nu şi-a continuat apariţia — a constituit un semnal de deşteptare a spiritului public, un protest la adresa racilor vremii.

DAN CULCER

ATENȚIUNE! ATENȚIUNE!

Ai colindat marele combinat chimic timp de cîteva zile. Nu a rămas secție, nu a rămas colțișor necercetat, neiscodit. Mereu neobosit te-ai oprit la fiecare instalație, punînd oamenilor întîlniți în cale o sumedenie de întrebări. Despre munca lor, despre preocupările lor, despre tehnica pe care o mînuiesc cu pricepere; totul ai vrut să afli. Și pe măsură ce pătrundeai mai adînc în tainele marii chimii erai mai avid de noutăți, erai mai pasionat de frumusețea celor aflate. Totul te-a cucerit. Începînd cu o medie — aceia de vîrstă a celor care lucrează aici și care nu depășește 26 de ani — și terminînd cu consumul zilnic de lapte antidot — peste 1200 de kg. — totul ai notat cu migală. Și totuși nu te înduri încă să pleci, să-ți părăsești primitoarele gazde. Parcă îți lipsește ceva...

Da. Acum îți dai seama ce anume. Ai dori, în încheiere, să ai o privire de ansamblu a tot ce ai văzut.

Și prilejul nu a întîrziat să se ivească. Era mai aproape decît visai. Chiar în biroul spre care te îndreptai în acel moment. Cînd ai deschis ușa, ai zărit un om vorbind în fața unui microfon.

„Atențiune! Atențiune! Începe ședința operativă de astăzi. Tovarășii șefi de secție și șefi de serviciu sînt rugați să expună problemele în mod cît mai succint".

Așa dar te-ai nimerit bine. Începea tocmai obișnuita teleconferință zilnică, cînd rînd pe rînd secțiile Combinatului din Borzești raportează despre mersul producției.

„... Are cuvîntul șeful secției electroliză!"

Îi auzeai glasul ferm în difuzor și ți-l imaginai cum își răsfoiește grăbit în fața microfonului notițele după care raportează. La el ai făcut primul popas cînd ai început vizitarea combinatului. E și normal. Secția de electroliză este poarta prin care pătrunde în combinat principala materie primă: sarea. Extrasă din adîncuri prin sonde, sarea sub formă de saramură, vine de la Gura Slănicului pînă la Borzești, prin saleducte, cale de mai bine de 20 kilometri. Abia apoi poate începe marea călătorie a sării, care supusă chimizării își însutește și înmiește valoarea.

Aici, la electroliză, tînărul inginer ți-a explicat rostul celulelor de electroliză ce se vedeau aliniate ca într-un joc de cuburi, unde sub acțiunea curentului saramura se transformă în clor, hidrogen și o leșie de hidroxid de sodiu. Ți-ai notat cu mult interes și rezultatul unui mic calcul făcut de șeful secției care te însoțea: instalațiile de aici consumă în 24 de ore, pentru operația de electroliză, tot atîta energie electrică cît ar fi necesară pentru acționarea în același interval de timp a circa 55.000 mașini de spălat rufe. Interesul pentru astfel de date comparative, deosebit de grăitoare pentru a ilustra proporțiile instalațiilor vizitate, ți-a fost răsplătit și de un alt calcul, de data aceasta privind consumul de sare al secției: sosește aici într-o lună de zile, cam tot atîta sare cît folosește în 10 ani un oraș cu circa 100.000 locuitori.

Îți amintești bine că imediat după electroliză, ai făcut cunoștință cu primul produs finit ce poartă marca Combinatului chimic din Borzești. Este soda caustică rezultată din evaporarea la care este supusă leșia aceea turbure ce rămîne de la electroliza sării, sodă livrată în numeroase sectoare industriale ce o folosesc în diverse operații tehnologice.

În difuzoare răsună acum altă voce. Îți e bine cunoscută. Este a șefului secției de la

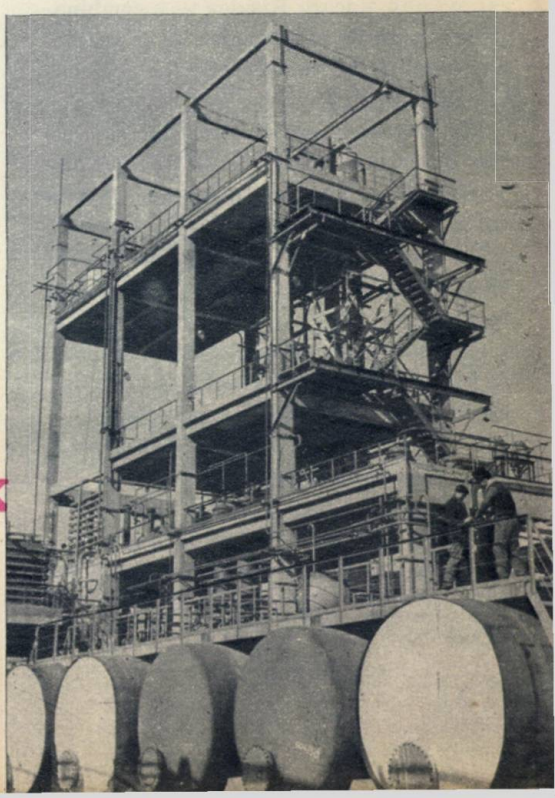

INSEMNĂRI DE LA COMBINATUL CHIMIC BORZEȘTI

ÎNCEPE TELECONFERINȚA

detoxan, pe care l-ai cunoscut cu o zi în urmă. El comunică ce cantități de insecticide au mai fost livrate în ultimele 24 ore agriculturii. Imediat după el, un inginer de la hexacloran, informează teleconferința despre mersul producției în secția pe care o conduce. Detox, duplitox, heclatox, insecticide de mare eficacitate, fabricate la Borzești pentru combaterea dăunătorilor din agricultură; în acest an o producție cu care se pot trata mai bine de 400.000 hectare.

Probabil că va urma la cuvînt o altă secție care lucrează pentru agricultură. Da. Nu ai greșit. Raportează granodinul, secția care completează gama de antidăunători cu un fungicid de mare putere. Îți amintești că după ce te-ai oprit în dreptul panourilor de comandă automată a procesului tehnologic, un maistru ți-a explicat utilizările granodinului. Este vorba de prevenirea mălurii grîului, a tăciunelui orzului, al ovăzului, porumbului, de folosirea lui împotriva putrezirii semințelor de bumbac. Numai cu producția lunară a secției se pot trata peste 35.000 tone semințe de cereale.

Ai așteptat cu emoție cuvîntul celor mai tinere vlăstare ale combinatului, al secțiilor nu de mult intrate în funcțiune. Într-adevăr, prima este secția alcooli grași. Cînd ai vizitat-o, tehnologul secției ți-a vorbit cu multă pasiune despre munca la noua și moderna instalație care prin procedeul de hidrogenare directă a acizilor grași sintetici, produce alcooli grași destinați preparării detergenților (prafuri pentru spălat) și industriei de materiale plastice. Tot el ți-a recomandat pe cîțiva dintre operatorii chimiști — care au participat cu entuziasm și la montajul instalației.

A venit și rîndul șefului secției clorură de metilen. Aici se produce — după cum ai aflat din vizita făcută secției — unul dintre cei mai importanți solvenți. Se folosește la fabricarea celulozei, în industria peliculelor de film, ca agent de extracție în petrochimie.

După ce a vorbit și reprezentantul secției clorură de aluminiu, cea mai recentă unitate a combinatului, teleconferința a început să se apropie de sfîrșit. Șeful producției trage acum concluziile pe marginea discuțiilor purtate...

Fără să părăsești acest birou, rămînînd numai în fața difuzorului și a microfonului, ai avut astfel prilejul să reconstitui imaginea combinatului pe care l-ai vizitat, să ai o privire de ansamblu a contribuției fiecăreia din secțiile marelui complex chimic ridicat în anii noștri luminoși, aici, pe Valea Trotușului.

TUDOR GHEORGHIU

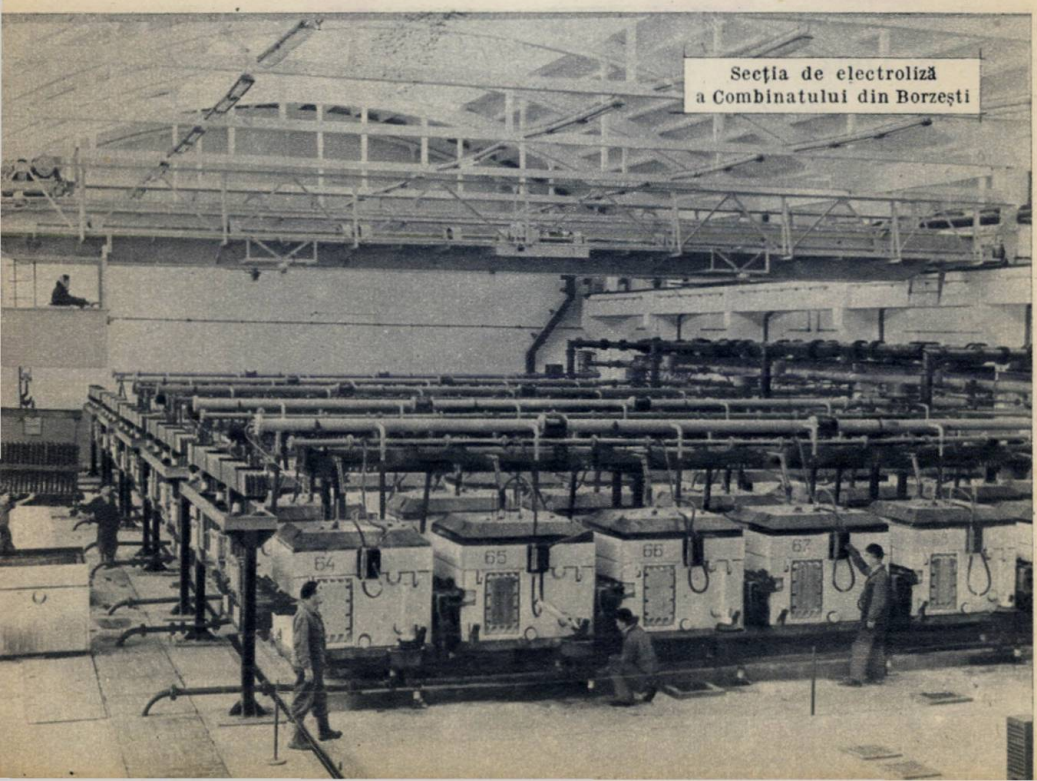

Secția de electroliză a Combinatului din Borzești

COOPERATIVA „Fotografía"

Execută ireproșabil lucrări FOTO PORTRET ARTISTICE prin unitățile:

40 Piața Palatului R.P.R. Bloc 8
60 Piața Chibrit Bd. 1 Mai Bloc D
51 Floreasca — Vlădescu nr. 52
30 Beldiman nr. 2

Developează film îngust alb-negru și color unitatea 29 din Calea Moșilor 282

Fotografii pe porțelan pentru monumente funerare unitatea 44 Bd. Gării Nord—Bloc A. 5 și unitatea nr. 8 din Str. Colței nr. 9

Reparații aparate foto unitatea 7 Str. Colței 24 și unitatea 39 Cal. Călărași 7

Cooperativa BLĂNARILOR

STR. SFINȚII APOSTOLI NR. 34
TEL. 15.04.42

Confecționează și repară:

— Haine de blană și orice confecții din blană
— Vopsește și argăsește orice fel de piei cu blană

Prin unitățile sale din str. Lipscani nr. 19, tel. 14.82.13
str. Academiei nr. 27
str. Colței nr. 30 și nr. 2
str. 30 Decembrie nr. 32
— str. Șelari nr. 17
str. Mendeleev nr. 44
str. Doamnei nr. 17
str. Mihai Bravu nr. 16
șos. Alexandriei nr. 84
Bd. 6 Martie 67

Confecționează și repară: Haine bulgărești și de piele-Balonseide îmblănite, prin unitățile sale: str. Colței nr. 42, str. Șelari nr. 7, str. Cavafii vechi nr. 17, str. Popa Tatu nr. 92.

Achiziționează, recondiționează și vinde tot felul de blănuri și confecțiuni din piei cu blană prin unitatea din str. Teilor nr. 2, telefon 13.43.63

CURIOZITĂȚI

URME VECHI DE CIVILIZAȚIE ÎN LIBIA

În cercurile științifice, s-au înregistrat recent senzaționalele comunicări ale arhitectului italian Fabrizio Mora privind deșerturile din Libia. Nu departe de oaza Ghat, la 500 de mile de malul Mării Mediterane, arhitectul Mora — cu ocazia unor săpături științifice — a descoperit mumia unui copil, conservată după sistemul îmbălsămării egiptene. După cercetări aprofundate, s-a constatat că vechimea acestei mumii este de 5 400 ani, fiind deci mai veche decît civilizația din albia Nilului. Această descoperire confirmă teoria că civilizația egipteană a luat naștere în actualul pustiu al Saharei, de unde — pe măsura schimbării condițiunilor climaterice — a ajuns la Nil. În urma acestor descoperiri, săpăturile arheologice în Sahara s-au intensificat.

TOTUL DIN STICLĂ

Corespondentul Academiei de Științe din U.R.S.S., N. Kacialov, a făcut cunoscut că în viitor sticla va deveni o materie foarte mult solicitată. Kacialov, care lucrează în acest domeniu de 50 de ani, arată că deși la prima vedere ar părea ceva fantastic, dar, într-un viitor nu prea îndepărtat, din sticlă se vor fabrica vagoane de cale ferată, traverse de cale ferată, cisterne, bărci cu motor, mobilă, acoperișuri, cărămizi pentru construcții de locuințe și chiar poduri.

RECORD MONDIAL

Mary Asthon, în vîrstă de 40 de ani, 106 kg, necăsătorită etc., cum este prezentată de presa burgheză, a cîntat la pian 133 de ore fără întrerupere, cinci zile și jumătate, depășind în acest fel cu o jumătate de oră recordul la această „disciplină sportivă" deținut de Heinz Arntz din R. F. Germană. În timpul „performanței" sale, recordmana a consumat 9 sticle de sifon, un kilogram și jumătate de coniac, nenumărați litri de ceai și cîte 90 de țigări pe zi. După realizarea recordului, a leșinat. Și pianul la fel.

Privind

spre aștrii...

Se poate afirma că astronomia este în mare măsură o știință a păcii, a înfrățirii între popoare. Vaste sînt problemele puse de astronomia zilelor noastre; atît de vaste încît cer colaborarea cît mai multor națiuni, dacă nu chiar a tuturor. Cele mai multe, cele mai importante dintre aceste probleme sînt puse și îndrumate de Uniunea Sovietică.

Se caută astfel stabilirea sistemului de repere formate de acele imense aglomerări de sute de miliarde de stele, numite nebuloase extragalactice, atît de depărtate încît abia le vedem ca palide puncte de soare iar lumina lor abia ne ajunge în milioane și zeci de milioane de ani. La această problemă, pusă în lucru încă de acum cîteva zeci de ani Observatorul din București aduce o contribuție de seamă. Observațiile întreprinse asupra celor vreo 18.000 de stele cuprinse în vastul Catalog de stele slabe sînt terminate.

Cercetarea variațiilor latitudinilor și longitudinilor terestre continuă studiul mișcărilor polului pe fața Pămîntului spre a deduce din acele mișcări deformările globului pe care trăim. Și în aceste studii Observatorul din București aduce contribuția sa, afiliat fiind Biroului Internațional al Orei.

Observațiile asupra Soarelui (întreprinse și la Observatorul din București) continuă tot mai intens spre a descoperi și studia legăturile dintre fenomenele solare și cele terestre, legături atît de importante pentru rezolvarea grelei probleme a prevederii stării vremii și a perturbațiilor în telecomunicații.

În legătură cu aceasta de o mare importanță sînt cercetările ce vor fi efectuate în timpul așa numitului „An Internațional al Soarelui Calm" care se va desfășura din ianuarie 1964 pînă în decembrie 1965 și la care și-au anunțat pînă acum participarea peste 40 de țări. În această perioadă, caracterizată printr-un relativ calm al activității soarelui (spre deosebire de perioada în care s-a desfășurat Anul Geofizic Internațional) oamenii de știință vor studia un cerc larg de fenomene pentru a pune în evidență dependența lor de activitatea solară. Astfel cercetările vor cuprinde: magnetismul terestru, radiațiile cosmice, aurorele polare și luminiscența cerului de noapte și multe altele.

Astrofizicienii și cosmogoniștii sovietici pun bazele unor teorii tot mai noi și îndrăznețe cu privire la starea fizică a corpurilor cerești, la nașterea și evoluția acelor corpuri. Răsunet mondial au de pildă ingenioasele teorii cosmogonice ale marelui astrofizician sovietic V.A. Ambarțumian, președintele Academiei Armene de Știință, președintele Uniunii Internaționale de Astronomie.

Să mai amintim că în Uniunea Sovietică s-au început pregătirile pentru tăierea celei mai mari oglinzi de telescop, avînd 6 metri în diametru și pentru construirea unui gigantic radiotelescop.

Și cîte mai sînt de spus! Să revenim însă la uluitoarea problemă a studiului spațiului cosmic. După atîtea succese atît de răsunătoare care au pus Uniunea Sovietică mult înaintea tuturor celorlalte state, după ce, prin reușitele călătorii circumterestre ale lui Gagarin, Titov, Nikolaev și Popovici, știința sovietică și tehnica ei au dovedit că pot trimite oameni în spațiul cosmic, în 1962, aceeași Uniune Sovietică a trecut la studiul temeinic al spațiului circumterestru, studiu pentru care a lansat seria de sateliți „Cosmos" care au explorat acest spațiu între 200 și 1600 km.

ACAD. GH. DEMETRESCU
Directorul Observatorului Astronomic București

Acestea sînt, expuse prea pe scurt și incomplet, numai cîteva din marile probleme ale astronomiei zilelor noastre.

Ce ne propunem anul acesta? (1963). Noi cei dela Observatorul Astronomic, din București — continuarea și ducerea la bun sfîrșit a cercetărilor puse în lucru.

În primordiala problemă a călătoriilor cosmice, au desigur cuvîntul în primul rînd savanții și tehnicienii sovietici. Îndrăznim însă a crede că în anul acesta (1963) vom vedea cel puțin un observator automat instalat pe Lună și, nu se știe — minunile științei sînt mari — vom vedea poate și vreun cosmonaut sovietic ocolind Luna și studiind-o direct de la mare apropiere zborul spre planeta Marte al navei cosmice sovietice ne îndreptățește să anticipăm astfel.

OR... UMOR STRĂIN... UMOR

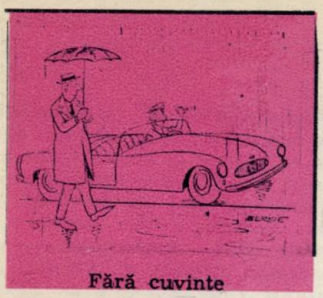

Fără cuvinte

Fără cuvinte

străin... umor străin... U

De departe și... de aproape

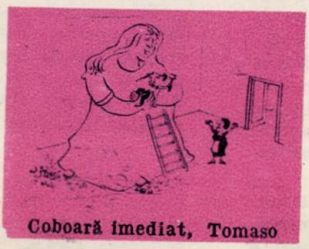

Coboară imediat, Tomaso

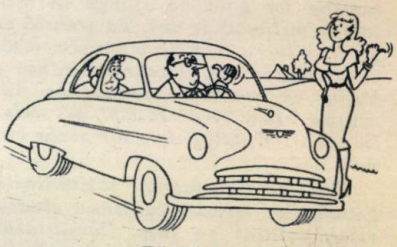

Fără cuvinte

n... umor străin... umor s

Surpriză...

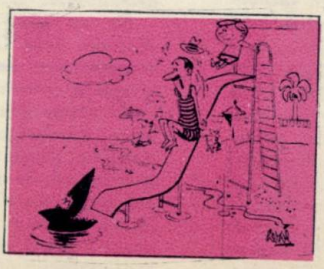

Nu împingeți!...

Fără cuvinte

UMOR STRĂIN... UMOR STRĂIN...

Pe dealurile tale urcate în amiaza
Oraș cu lungi ecouri în vremea de demult,
Cu gînduri de lumină și inima de pază
Îmi număr anii tineri și timpul îl ascult.

Convoaiele de nouri ce umbra și-o lăsară
Peste clădiri bătrîne s-au risipit în zări
Și alb miroase-acuma-n văzduh a primăvară,
O largă perspectivă ca-n preajma unei mări.

Altfel răsună pașii și amintirea sună
Pe străzi cu mai mult aer sub ploaia de lumini.
Nu s-a schimbat amurgul, nici tremurul de lună...
Dar oamenii, de viață, nu se mai simt străini.

În marea lor de visuri ce se concretizează
Eu îmi revărs elanul nedomolit nicicînd
Și asemeni cu o strună peste tăcere trează
Din nopțile de veghe ei mă disting vibrînd

Pe dealurile tale urcate în amiază
Mi-am făurit un cîntec, m-am regăsit pe mine,
Cu gînduri de lumină și inima de pază,
Prin rezonanța gravă, de bronz, a Nicolinei.

FLORIN MIHAI PETRESCU

PIESAJ IEȘEAN

E-atît de alb orașul! Nici umbre nu mai sînt:
S-or fi retras în ziduri, în crini, ori în pămînt?
Parfumul de legendă, sub cer de chihlimbar,
Se cerne-n jos în boarea din fragedul mortar,
Ca într-o elegie, o dragoste de ieri
Ce rîde-a doua oară în suflet și în meri.
E parcă-un port în care catargele, în sus,
veghează zugrăvite cu plopii în apus —
Și de-aș închide ochii s-ar rupe de la mal
Și ar pluti, departe, în armonii de val.
Sub fulgerul mistriei, cu pieptul descheiat
Zidarii sînt matrozii pe oceanul frămîntat...
Cu luna, trec pe schele și prelungesc din nou
al zilei ritm ce bate în ultimul ecou;
pe albele coloane îmi sprijin visul greu
Ce-n noaptea asta-mi pare un pod, un curcubeu
Căci tot ce se înalță din tine naște lin,
partid iubit, — ca raza din stropul cristalin...

HORIA ZILIERU

TURNURI FIERBINȚI

Coloane drepte — ridicînd semețe
Un semn al cutezării spre azur:
Par tuburi mari de orgă ce vibrează
Cu Someșul alături, în murmur.

Prin ele viu palpită-ntreg orașul.
Răsufletu-i adînc, prin ele-l simți.
Dînd vieții sens, uzinele respiră
Prin turnurile-nalte și fierbinți.

AUREL GURGHIANU

reumatismul va fi învins

Reumatismul este o boală care a chinuit omenirea de veacuri. Unii cercetători au afirmat chiar, după examinarea unor oseminte deformate, dezgropate nu de mult, că şi strămoşii noştri din Neanderthal şi Cro-Magnon ar fi suferit de reumatism.

Multe leacuri au fost încercate, de-a lungul anilor, dar toate s-au dovedit pînă la urmă fără efect sau cu un efect trecător. Aşa a fost şi cazul cortizonului, a cărui descoperire a stîrnit acum cîţiva ani un val uriaş de entuziasm şi de speranţe, neîndreptăţite din nefericire.

Acest medicament — încercat pentru prima oară în clinica Mayo din Statele Unite — a dat rezultate surprinzătoare. Un bolnav ţintuit la pat s-a ridicat, imediat după administrarea cortizonului şi a început să meargă, ca şi cum nu ar fi fost niciodată chinuit de dureri.

Din păcate, s-a constatat că noul preparat dădea rezultate de foarte scurtă durată şi că, îndată ce nu mai era administrat, boala se manifesta cu aceeasi intensitate ca mai înainte. E drept că tratamentul putea fi prelungit, dar aceasta presupunea riscuri, întrucît cortizonul nu era nici complet nevătămător şi pe de altă parte nu era tolerat cu uşurinţă de orice bolnav. De aceea, medicii îl prescriau numai în cazul cînd celelalte tratamente erau fără efect.

Cercetătorii nu s-au descurajat însă şi au izbutit să descopere derivate ale cortizonului, mai eficace şi care nu prezentau aceleaşi inconveniente în ceea ce priveşte toleranţa de către bolnav. Aceste derivate pot fi administrate intravenos sau direct în articulaţia bolnavă; pot fi asociaţi diferiţi compuşi cortizonici între ei sau cu compuşi salicilici sau, în sfîrşit, cu alte substanţe analgezice, cum ar fi fenilbutazonul. Şi aceste preparate însă, deşi au dat rezultate cu adevărat extraordinare, nu au dus niciodată la vindecări definitive, în afară de unele cazuri uşoare sau de îmbolnăvire recentă. În cazurile cronice însă, e suficient să se întrerupă tratamentul şi, după o perioadă mai mult sau mai puţin îndelungată, reumatismul revine cu aceleaşi manifestări de mai înainte.

Alte încercări, cum ar fi folosirea antimalaricelor de sinteză, s-au dovedit şi ele iluzorii.

Cea mai recentă încercare — ce pare promiţătoare într-o oarecare măsură, deşi nu rezolvă încă problema definitiv — e aceea cu substanţele denumite antiserotonine. Ideea folosirii acestor substanţe s-a născut datorită unei observaţii foarte banale: în ţesuturile oricărui individ care suferă de artrită, se găseşte un exces de serotonină, substanţă ce se întîlneşte în mod obişnuit în organism. La bolnavii de reumatism, această substanţă e într-o continuă creştere.

S-a emis atunci ipoteza că bolile reumatice ar fi legate, mai mult sau mai puţin, de această creştere şi că, dacă s-ar reduce excesul de serotonină, s-ar putea influenţa în mod favorabil asupra mersului bolii.

S-a făcut apel la chimia de sinteză, care a izbutit într-adevăr să producă diverse substanţe capabile să neutralizeze serotonina. Aceste substanţe au fost denumite antiserotonine.

Dintre ele, cea care s-a dovedit mai eficace în bolile reumatice, e un derivat al acidului lisergic. Acest medicament are o acţiune asemănătoare cu aceea a derivatelor cortizonului: reduce sau face să dispară umflătura, înroşirea şi durerea articulaţiilor.

Rezultă de aici că şi produsele antiserotonine, acţionînd asupra manifestărilor inflamatorii ale bolii şi nu asupra cauzei efective a acesteia, sfîrşesc prin a da rezultate mai mult sau mai puţin tranzitorii.

Dacă însă, prin folosirea lor pe scară largă, se va dovedi că nu prezintă neajunsurile şi riscurile, oricît de mici, ale derivatelor cortizonului, vom putea spune, deşi nu s-a descoperit încă leacul ideal al reumatismului, că medicina a făcut totuşi un pas înainte şi în acest domeniu.

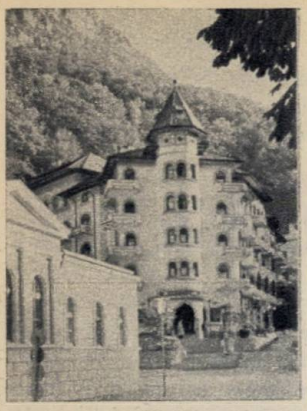

Băile Herculane

SEZON PERMANENT

Pentru boli ale sistemului nervos periferic, reumatism, boli ginecologice, boli de piele, boli de stomac, boli profesionale (intoxicații cronice cu plumb, mercur, oxid sau bioxid de carbon etc)

Situată pe valea Cernei, la extremitatea de vest a Carpaților meridionali (altitudine 160 m.), stațiunea BĂILE HERCULANE este renumită nu numai pentru frumoasa sa poziție și importanța sa arheologică, dar și pentru izvoarele de ape termale (45°—55°C) sulfuroase, clorosodice, bicarbonatate, calcice, unele din ele putînd fi utilizate și în cură internă pentru tratarea afecțiunilor de stomac, intestine, ficat.

Puteți face aici un tratament medical cu băi termale și cu instalații terapeutice moderne.

Personalul calificat al stațiunii asigură o bună îngrijire bolnavilor.

BĂILE HERCULANE oferă celor veniți în stațiune: strand, club, bibliotecă, cinematograf, terenuri de sport și alte mijloace de reconfortare.

Excursii în împrejurimi pe frumoasa vale a Cernei, pescuit, vizitarea rezervației fauno-floristice unică în lume.

În stațiune vă stau la dispoziție HOTELUL ȘI RESTAURANTUL „CERNA" DESCHISE TOT TIMPUL ANULUI, CARE OFERĂ CONDIȚIUNI OPTIME DE CAZARE ȘI MASA LA PREȚURI AVANTAJOASE. Se pot reține camere la hotel.

Stațiunea este deservită de Gara C.F.R. Băile Herculane.

Autobuze pînă în stațiune.

PENTRU ORICE FEL DE INFORMAȚII, ADRESAȚI-VĂ LA: ÎNTREPRINDEREABAL NEARĂ BĂILE HERCULANE TELEFON 4

Primul drum al autobuzului

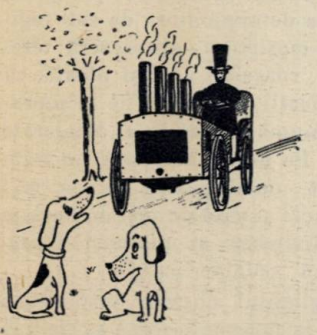

Iată — pe scurt — cum s-a petrecut prima cursă din lume a autobuzului. În primăvara anului 1827, pe șoseaua Londra-Bath apăru un vehicul de un tip complet necunoscut. care stîrni panică printre localnici. Închipuiți-vă un fel de locomotivă ce scotea fum dintr-o dată pe 5 coșuri, și care producea un uruit îngrozitor din cauza frecării roților sale de fier cu caldarîmul.

Mașina — care reprezenta primul autobuz din lume — fusese construită de englezii Trevithick și Guerney și în ziua aceea de 5 aprilie inaugura primul ei traseu, voiaj care însă nu s-a petrecut fără peripeții.

După 4 ore de drum vehiculul a sosit la Reading străbătînd deci 68 de km., „viteza" de 17 km. pe oră fiind destul de onorabilă pentru acele vremuri. Aici călătorii autobuzului au fost nevoiți să aștepte vreo 5 ore, timp în care se reparară cele două lanțuri de transmisiune care se rupseseră. Pornind mai departe mașina intră în orășelul Melksham. Aici se petrecu un incident care puse în pericol însăși viața călătorilor. Un cîine, văzînd namila ce se apropia, țîșni de lîngă o căruță și lătrînd cu furie se aruncă chiar sub roțile mașinii fiind strivit. Țăranii, revoltați de moartea animalului înconjurară autobuzul și-i amenințară pe călători, aceștia scăpînd numai datorită intervenției rapide a poliției.

Pentru a evita noi incidente, la Devizes, următoarea localitate de pe traseu — autobuzul intră în oraș... tras de 6 cai.

Podgorii noi pe harta țării

Dealurile care pornesc de sub poala munților, începînd din nordul Moldovei și pînă la curbura Carpaților, de aci pînă la Porțile de Fier ale Severinului, poartă pe pieptul lor vii mărgăritare: podgorii cum sînt vestitul și vechiul Cotnari, Măgura Moldovei cu viile de la piciorul ei — Odobești, Panciu, Cotești; Dealul Mare; podgoriile Argeșului — Leordeni, Stefănești, Drăgășani, Oreviţa și Golul Drîncii. Aceste unități viticole naturale au strălucit în trecut prin vestitele lor vinuri și nu se dezic nici astăzi.

Avem podgorii și la poalele munților dobrogeni, ale Măcinului, cum este Sarica -Niculițel, avem podgorii cu renume mondial pe pămînturile Nierandului, cum sînt viile Aradului de la Miniș-Pauliș și Pîncota, care coboară pînă la Buziaș Silagiu, și Moldova Nouă.

Dar una au fost viile de ieri împovărate de biruri grele, fărîmițate și cotropite de moșierimea și chiaburimea satelor, vii fără profil, cu metode de cultură manuală, cu vinificație casnică. Altele sînt podgoriile de astăzi care cresc și se dezvoltă impetuos în condițiile agriculturii socialiste. Viticultura nouă are caracter industrial, ea se dezvoltă în masive mari.

În cultura viilor se aplică tehnica nouă. Muncile grele — ca de pildă desfundatul — se execută mecanizat; se folosesc tot mai mult îngrășăminte; se chimizează procesele de combatere a dăunătorilor, lupta cu buruienile, se aplică hrănirea viței extraradiculară, direct prin frunze; se lărgesc posibilitățile de irigare și obținere a producțiilor mari; se schimbă sortimentele, viticultura se specializează pe podgorii, corespunzător cu condițiile naturale, pedoclimatice.

În interiorul podgoriilor se creează bazine de produse standard. Așa, de exemplu, în Dobrogea se vor produce mulți struguri de masă din cunoscutul soi Afuz-Ali; la Dealul Mare se vor produce vinuri roșii de mare calitate; în podgoriile Moldovei se va lărgi producția soiurilor de mare consum; pe Tîrnava vom avea mai multe vinuri albe, superioare seci și demiseci.

În interiorul podgoriilor, după cum dictează condițiile locului, se vor obține și alte produse de calitate; la Pietroasele — vin tămîios, care n-a mai întîlnit un alt rival în lume; la Crăciunel-Blaj — vin muscat și vin de Traminer, care au obținut cele mai înalte calificative la concursurile internaționale. La fel avem vinul de Cotnari, obținut din soiul Grasa, în amestec cu Fetească, Tirtara și Busuioc; vinul de Cadarca de la Miniș și Recaș; vinul de Fetească de la Lechința și Dumitra-Cluj, vinul de Băbească de la Nicorești; vinul de Chardonnay de la Murfatlar.

Cultura viței de vie creează belșug, aduce bucurii, asigură venituri mari în gospodăriile colective.

Viţa de vie este o plantă minunată și prin faptul că prin ea se cuceresc ușor terenuri noi care se redau în cultură.

Zeci și sute de mii de hectare, din cauza politicii crunte de exploatare de sub regimul burghezo-moșieresc, ajunseseră terenuri pleșuvite, roase de vînt și ploaie, cu stratul de sol fertil, spulberat de la suprafață, cu roca mumă scoasă la zi, declarate neproductive. Pe aceste terenuri, în regimul capitalist, nu-și găseau hrana nici caprele; alte zeci și sute de mii de hectare de terenuri nisipoase și nisipuri zburătoare rămîneau nevalorificate.

În anii regimului nostru, viticulturii i-a revenit de la început sarcina să fie una din ramurile agricole care să servească drept mijloc pentru cucerirea terenurilor declarate altădată neproductive. Minunată este această sarcină și să fie ea mereu vie în conștiința viticultorilor, care după cuvintele, lui Gorki: „trebuie să proslă-

vească în veci pe omul ce poate prinde şi îmbutelia energia solară în pocalul de vin, ca să-l dea înapoi în cîntec de bucurie, poporului muncitor".

Astăzi, pe întinsul ţării, peste tot unde se găsesc terenuri bogat însorite şi unde viţa poate sorbi căldura şi lumina fără de saţ, au apărut, din iniţiativa partidului nenumărate şantiere.

Cultură căreia în agricultura socialistă i se acordă preponderenţă pentru ocuparea locurilor neproductive, cu solurile puternic erodate ca şi pe nisipuri, viţa de vie, aliat credincios al omului, ajută azi să etalăm pe mari suprafeţe podgorii noi.

Le vom înfăţişa aici, începînd cu regiunea Dobrogea.

...Te laşi în fuga trenului care te duce la mare, şi prin fereastră observi, succedîndu-se una după alta în trepte, viile aşezate pe terase susţinute în ziduri de piatră, ca şi cum ar fi aici încă de acum două mii de ani, cînd pe aceste meleaguri cînta poetul exilat de la Roma — Ovidiu.

Podgoria Murfatlar, de la 20—30 de hectare, s-a întins pe mii şi mii de hectare, cuprinzînd întreaga Vale Cara-Su de la Cernavodă, la Medgidia şi de aci pînă la Valea Seacă şi Valul lui Traian.

La podgoriile noi de pe Valea Cara-Su se afiliază, în chip de surori, viile de la Nazarcea şi Remus Opreanu, de la Lipniţa, Hîrşova şi Ciobanu, Istria, mergînd pînă la Periprava, în Deltă, la Cardon şi Letea.

...Podgorii noi cresc în suprafaţă şi se dezvoltă pe Valea Chineji, din regiunea Galaţi. Pe terenuri dezgolite de sol, gata veşnic să se surpe şi să alunece, fără fir de iarbă pe ele, s-au ridicat, în anii de democraţie populară, podgorii noi, pe rînd în sate ca: Tudor Vladimirescu, Cuca Oasele, Băleni, Pechea, Bereşti, Bujoru. Tot în regiunea Galaţi s-au întins viile noi pe Valea Călmăţuiului, unde pe nisipurile care vara te frigeau, nu rezistau decît pepenii — la Insurăţei, Scărlăteşti, Scînteia.

...Se ridică falnice şi podgoriile noi de pe terasele Dunării. Holdele mănoase de pe aici, al căror simbol este spicul de grîu, se împletesc armonios cu terasele acoperite de vii, pe toate piepturile de deal şi teren în pantă, vrînd parcă să arate că pe emblemă spicul de grîu este înfrăţit şi cu un

Struguri minunaţi din viile noi ale colectivei din Cărăieşti, raionul Tîrnăveni

strugure, simbol al belşugului, al traiului bogat, ce-l asigură un pămînt bine lucrat. Podgoriile noi de pe terasele Dunării le întîlnim în regiunea Bucureşti, la Greaca, Hotarele, Prundu, Băneasa-Giurgiu, apoi la Ulmeni-Olteniţa.

...Dar pe Valea Tîrnavelor, ce minunate sînt viile care stau atîrnate la mari înălţimi şi sprijinind zidurile munţilor ca să nu alunece şi să nu se surpe peste cîmpie! Şi aci, ca pe tot cuprinsul ţării, în afară de viile vechi de la Jidvei-Balcaciu, Bagaciu, Blaj, au apărut mari podgorii.

În profilul podgoriilor noi, se includ şi viile de pe nisipuri.

Am pomenit mai sus de viile de la Periprava, Cardon, Letea şi de cele de la Hîrşova-Ciobanu, din regiunea Dobrogea. Am enumerat viile noi din Valea Călmăţuiului, de la Insurăţei, Scărlăteşti şi Scînteia, regiunea Galaţi. La acestea trebuie să adăugăm viile de la Sudiţi, regiunea Bucureşti, şi, cu deosebire, viile de pe nisipurile Olteniei, cum sînt cele de la Burila Mare, Călăraşi, Bechetu, Piscul Sadovei.

Toate acestea sînt noi şi împreună cu cele vechi, consacrate, se specializează în acelaşi ritm rapid, urmărind să ajungă unităţi naturale care să dea cît mai mulţi struguri de calitate şi cît mai multe soiuri alese.

O preocupare deosebit de actuală este extinderea masivă a soiurilor care produc struguri de masă în toate aceste podgorii noi.

Au apărut podgorii noi pe harta ţării!

Cît de minunat răsună aceste cuvinte!

Îndrumaţi de partid, sprijiniţi de guvern, plini de forţe creatoare, viticultorii, de la muncitor la inginer, de la brigadier la tehnician, depun cu toţii eforturi să facă ca podgoriile noi cucerite, la un loc cu cele consacrate, să-şi sporească de la an la an rodul, spre bucuria harnicului nostru popor.

Prof. dr. GHERASIM CONSTANTINESCU
membru corespondent al Academiei R.P.R.
Laureat al Oficiului internaţional al viei şi al vinului

Pregătirea terenului pentru plantări de vii la gospodăria colectivă „7 Noiembrie" din comuna Tudor Vladimirescu, raionul Bujor

Livezi întinse pe terenurile altădată neproductive de la Greaca

Cămin

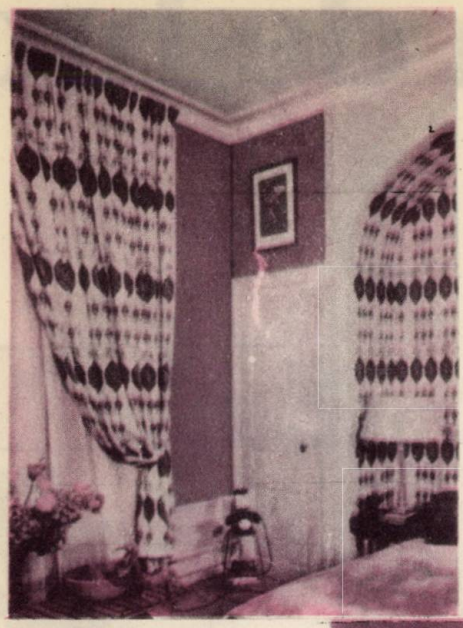

Pereţii, vopsiţi într-un verde potolit, lemnăria, într-un alb pur, pun în valoare cretoanele imprimate ce se găsesc în modele din ce în ce mai frumoase în magazinele noastre. O firidă în perete, destul de adîncă să adăpostească un divan, poate fi de asemenea tapisată cu cretonul servind pentru confecţionarea draperiei.

Pentru a confecţiona această draperie, măsuraţi lăţimea şi înălţimea ferestrei. Calculaţi, pentru lăţime, 1 metru şi jumătate în plus, ca să formaţi creţurile.

Banda care cuprinde draperia poate fi din acelaşi creton sau dintr-un creton uni. În schiţa noastră se arată modul în care trebuie să procedaţi ca să croiţi banda şi s-o ataşaţi la draperie (ea poate fi croită fie pe fir drept, fie uşor rotunjită. În acest din urmă caz, e mai frumoasă).

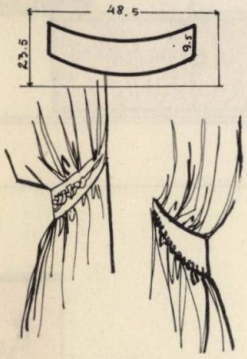

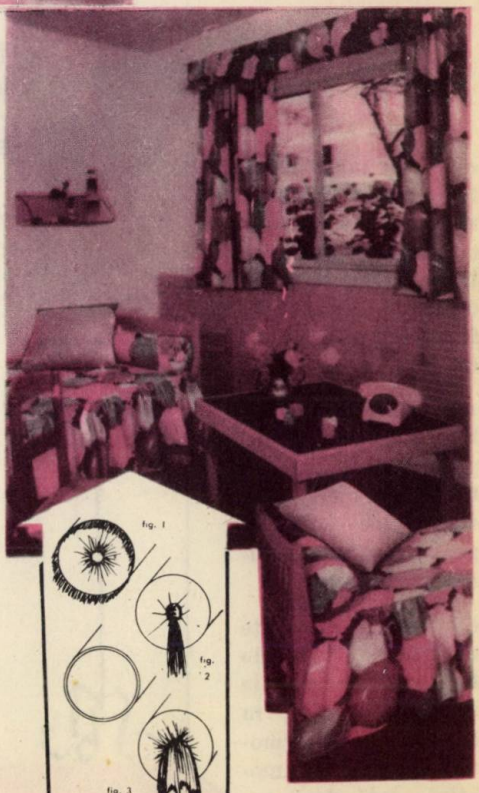

Un desen simplu, un colorit vesel — elemente indispensabile pentru frumuseţea căminului. În desenul nostru vă propunem o soluţie pentru o cameră de copil: perdele şi cuvertură de pat, cu sul, din creton imprimat.

Perna, dintr-o singură culoare, este uşor de confecţionat, cu condiţia să luaţi bine măsurile. O idee ingenioasă: în loc de nasturi, încheiaţi-o cu un ecler. Sulul poate fi încheiat la capete fie cu creţuri, fie cu un cerc adăugat, fie cu pliuri culcate. Închizătura este ascunsă cu un nasture plat (fig. nr. 1) sau printr-un ciucure (fig. nr. 2). Husa sulului, croită mai lungă, se strînge în acelaş fel şi se termină cu un ciucure bogat (3).

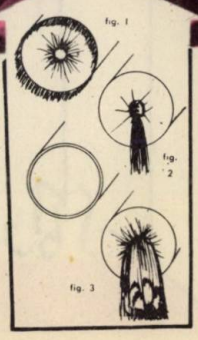

masa de lucru și

A

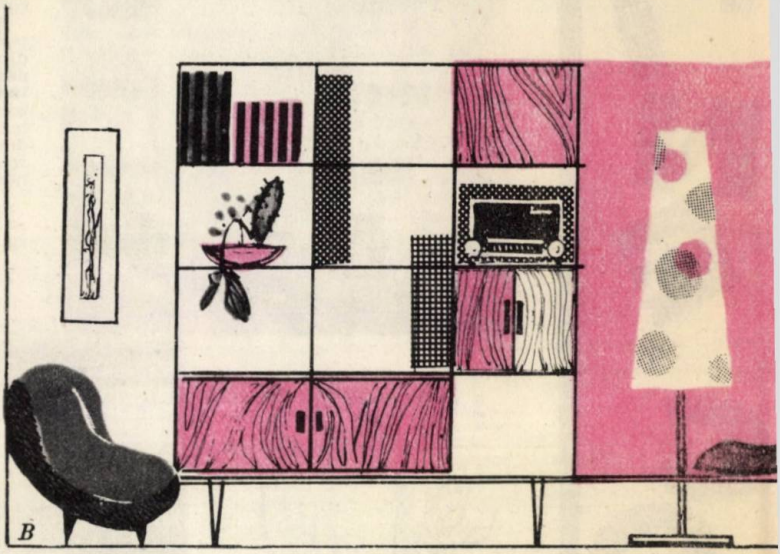

B

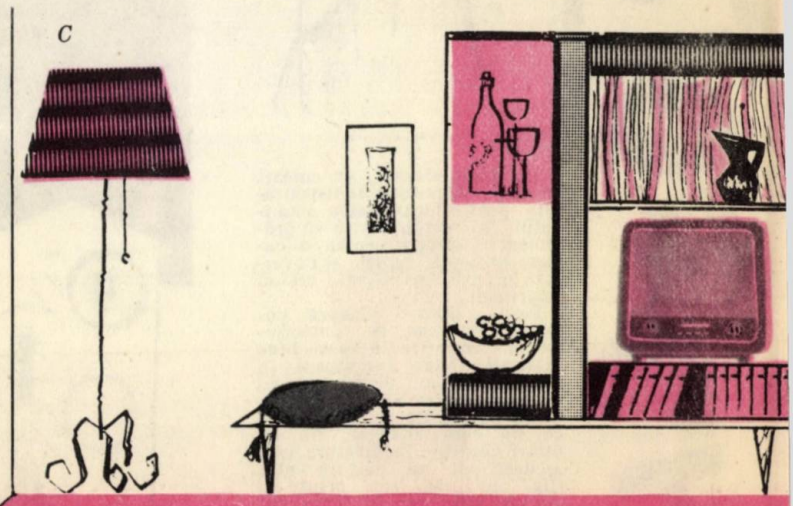

C

A) — În jurul ferestrei, vergele subțiri verticale din lemn de culoare deschisă susțin etajerele. O masă de desen, așezată în fața ferestrei, va servi ca masă de lucru.

B) — Din cîteva biblioteci vechi, suprapuse, puteți face o bibliotecă nouă, care ocupă loc puțin și poate conține nenumărate volume.

C) — Din elemente detașabile, ușor de împreunat, pe care le vopsiți cu ulei, în culorile care se armonizează cu restul mobilei, iată două soluții de bibliotecă.

biblioteca...

cronica lui Socrate

Cronicarul Socrate Ene e socotitorul gospodăriei Livedea. Nu e nefirească pasiunea scrisului la acest om al cifrelor. Cîntărind zi de zi şi an de an cifrele mereu rotunjite ale avuţiei colectiviste, realitatea îl îndeamnă la meditaţii fertile asupra unor fapte şi sensuri dincolo de laconismul contabilităţii... Zecile de pagini scrise pînă astăzi de Socrate au un titlu în veritabilă manieră cronicărească: „Satul Livedea — scurtă istorie a trecutului şi începutul viitorului". Dar prezentarea riguroasă a faptelor nu-l face cîtuşi de puţin pe cronicar să-şi înmoaie pana în cerneala fără culoare şi fără miros a cancelăriei; cuvintele şi duhul îşi trag seva din naraţiunea folclorică:

„De satul Livedea nu prea ştia multă lume înainte; era o aşezare cu case puţine, zvîrlită alături de drumurile umblate, departe de comuna Cătrunești, unde se aflau autorităţile şi primăria. Cînd oamenii aveau vreun păs, îşi luau picioarele la spinare şi mergeau la comună. Nici şcoală nu avea Livedea; noi, cei mai în vîrstă, am învăţat carte prin casele oamenilor, ca pe vremea lui Creangă (învăţat, vorba vine, că abia au apucat cîţiva să deprindă rostul buchilor, restul, mai mult de jumătate, nu ştiau nici măcar să se iscălească.)

De sărăcie nu duceau lipsă livezenii. Şi nici boierii nu ne ocoleau. Prinţesa Ana Calimachi stăpînea toate pămînturile din hotarul de miazănoapte al satului. Vecin îl avea pe Stelian Popescu*) despre care oamenii spun c-ar fi cumpărat moşia pe lucru de nimic de la unul ce-o cîştigase într-o noapte la cărţi. Urma moşia lui Alexandru Marghiloman, care îşi trimitea cămăşile la Londra să i le spele, de parcă la noi n-ar fi fost săpun! În cealaltă parte era moşia lui Scarlat Niculescu, muncită în întregime de cătrunești. Ăsta, de „bun" ce era, nici dracul nu l-a mai lăsat să moară pe perna lui şi i-a luat sufletul din mersul trăsurii, pe cînd se ducea la Bucureşti, la zaiafet. În cercul ăsta de prinţi şi mari boieri, trăiam noi, livezenii! Ce noroc pe noi!..."

Culorile sînt tari: în satul în care operau baba Zinca şi baba Ioana care „descînta de deochi şi punea la stele, stingînd trei cărbuni şi amestecînd cu paiul de măturâ în apa neîncepută", „copiii mureau ca muştele: nu împlineau nouă zile şi picau de fălcarniţă". Iată şi un fapt care rezumă „Ploaia din iunie" a lui Sahia: „Pe Anica lui Biţineanu a născut-o ţaţa Gherghina pe moşia prinţesei Ana, pe polog, că erau la secere. A rupt o bucată din poalele cămăşii, a înfăşat-o, a pus-o într-o ureche a dăsagilor şi a venit cu ea acasă". Dar nu faptul în sine îl preocupă pe cronicar, ci epilogul aflat sub ochii săi: „Azi, Anica e mare şi frumoasă, iar de vrednică nici nu mai vorbim. Şi tare ni-i teamă că vreun Făt-Frumos din alt sat o să ne lase colectiva fără ea".

„Începutul viitorului" cronica îl fixează în prima duminică a lui august 1949. Oamenii, cei 67 de ţărani care făcuseră cereri de înscriere, n-aveau însă unde să ţină adunarea de constituire, fiindcă în singura sală din sat, sala de clasă a şcolii, nu încăpeau decît jumătate dintre ei. Şi atunci, după ce s-au sfătuit „o vreme" între ei, au hotărît să meargă în curtea lui Alexandru Biţineanu (tatăl Anicăi). „N-avea aşa multe acareturi ca să te împiedici de ele, avea însă umbră berechet" — notează Socrate cu mucalită filozofie ţărănească.

Cînd l-am cunoscut, socotitorul din Livedea încă nu-şi începuse cronica. Mai aveau să treacă nişte ani pînă cînd „satul să fie gospodăria şi gospodăria-satul". Era în toamna lui '51. Noi, cîţiva zeci de ucenici întru meşteşugul scrisului, umplusem în după-amiaza aceea rece sala mare de cursuri, cu ornamente de ipsos, a Şcolii de literatură. I-am întîmpinat în picioare, cu aplauze. Erau doi: unul negricios, îndesat, cu umeri de docher şi o faţă rotundă, roşcovan în obraji, celălalt era mai slab, albicios la chip şi pleşuv. Acesta din urmă avea nişte ochi adînci şi mobili prin care simţeai fluidul gîndirii în continuă mişcare. Ne-a fost prezentat: Socrate Ene. S-a aşezat, rezemîndu-şi mîinile de genunchi, în colţul catedrei acoperite festiv cu pînză purpurie. La mijloc a luat loc bărbatul negricios

*) Într-o însemnare din 1938, Geo Bogza relatează despre întîlnirea lui cu un grup de ţărani. — De unde sînteţi, oameni buni? — Din Stelian Popescu. Nu era „o măciucă de ironie ţărănească". Oamenii erau într-adevăr din... Popescu: Satul pe care marele proprietar de pămînt şi maculatură fascistă îl botezase cu „ilustrul" său nume.

și voinic. Am aflat că-l cheamă Gheorghe Tache, nume cunoscut nouă din ziare, președintele gospodăriei din Livedea. Stătea și vorbea din același loc de unde, cu zile în urmă, ne învăluise căldura vocii lui Sadoveanu, a cărui povestire de pe meleagurile nemțene nu cred s-o fi uitat vreunul din noi.

Acum, cel care ne povestea destinul satului său din cîmpia Dunării, într-o limbă munteneasc fără rotunjimi, părea a aduce la zi narațiunea despre Mitrea Cocor a marelui meșter. Tache, el însuși, mi se înfățișa drept Mitrea istorisindu-ne ce i s-a mai întîmplat de atunci, din locul de unde-l lăsasem: cînd mălurenii mai aveau de străbătut drumul spinos al înțelegerii. La „întrebări", n-a mai prididit de unul singur: Socrate i-a sărit în ajutor. Interesul nostru depășea cu mult zona documentării strict literare. Printre noi se aflau activiști de partid care se prezentaseră la examenul școlii de literatură purtînd în manșetele pantalonilor praful atîtor sate în care munciseră pentru înființarea unor gospodării colective. Pentru ei, prezența celor doi comuniști însemna posibilitatea unui schimb de experiență.

Trei clase primare izbutise să facă Gheorghe Tache. Dar el nu vorbea ca un om cu trei clase. Din frecvența cu care folosea în frază termenii politici sau științifici, se simțea zestrea de cunoștințe acumulată cu aviditate și repeziciune în munca de partid. Efortul de a vorbi în fața unei școli de literatură — de ce să n-o spunem astăzi, în 1962? — era însă evident...

Nici un fel de efort de exprimare, astăzi, în 1962, la omul care, pornind-o curajos și pieptiș de la a treia primară, a ajuns în anul trei de facultate. Mitrea Cocor e student la Institutul Agronomic... Fapt pe deplin demn să figureze în cronica lui Socrate, alături de un altul care înscrie o pagină nouă în istoria satului Livedea: cele cinci sate aparținătoare de comuna Cătrunești au devenit recent cele cinci degete ale aceleiași mîini. O singură mare gospodărie colectivă, sub președinția lui Gheorghe Tache. 700 de hectare s-au prefăcut în 3000! Laolaltă, oamenii și-au arătat puterea: au făcut diguri și s-a născut un iaz, de pe urma căruia a apărut o nouă creșcătorie de pește, iar canalele de irigație, tăind cîmpul, au făcut să răsară legume pe o suprafață de opt ori mai mare. Unirea într-o singură gospodărie puternică ar corespunde, în aritmetică, operației de adunare. Dar Ene Socrate e omul cifrelor și am toate motivele să-l cred cînd îmi spune că nu e o simplă adunare aritmetică, ci o progresie aritmetică.

Poate însă, mi-a trecut mie prin minte după ce m-am despărțit de socotitor, el și-a scris cronica și cu un scop imediat, practic... Ușor nu e să depeni de fiecare dată firul din ce în ce mai lung al istoriei în fața atîtor oaspeți care-ți calcă pragul. Sînt însă oaspeți între oaspeți, asemeni celui pe care-l recunoști de la primul rînd înscris în cartea groasă de aur:

„În satul Livedea aș vrea să mă mut cu copiii și caprele și cîinii mei, să stau într-o casă ca a țatei Voica și să mă gîndesc că s-a schimbat lumea, țara și peisajul gospodăresc, numai în cîțiva ani. Omagii frămîntatului socotitor Socrate Ene, care ne-a delectat o dimineață cu teafăra D-sale personalitate — și noroc! Tudor Arghezi"

pornind de la o șosea...

În ultima vreme, s-a vorbit mult și s-a scris nu mai puțin despre șoseaua care leagă orașul de pe Bega de comuna Cenad. Drumul în sine, care echivalează în kilometri distanța București-Ploiești și străbate un peisaj cîmpenesc asemănător, n-are nimic deosebit. Celebritatea însă i se trage de la faptul că toate gospodăriile colective care se-nșiruie de-a lungul acestei șosele sînt milionare. Becicherecul Mic, Biled, Șandra, Lovrin, Sînnicolaul Mare, Cenad. Trecînd în revistă avuția obștească a colectiviștilor, am putea măsura în mod original itinerariul Timișoara-Cenad: fiecare kilometru de șosea numără... un milion de lei, fiecare metru... o mie. Irezistibil atrași de subiect, reporterii au pus stăpînire pe șosea, bătătorind-o metodic, cu forța unor caterpilare.

Dar „șoseaua milionarilor" nu este singurul drum de pe teritoriul raionului Sînnicolau Mare.

Străbătîndu-l în lung și în lat raionul Sînnicolau Mare, nu numai pe șoseaua milionarilor, ai imaginea unei Hunedoare a producției agricole. Te întîmpină pe orice drum șiragurile de construcții — adevărate hale industriale. Cirezi de vaci îmbălțătează pășunile ca într-o cromolitografie. Mișcătoare insule de zăpadă par cîrdurile de gîște hălăduind în voie. Prin unele lanuri de porumb, cal și călăreț se pierd ca într-o pădure. Totul e proaspăt, viguros, la scară mare, laudă a oamenilor gospodari care-și gîndesc îndeletnicirea. Printre cele patruzeci de gospodării colective, milionarii nu pot fi numărați pe degete. Nici o descriere, oricît de amănunțită, n-ar reuși să oglindească făgașul de dezvoltare a acestui combinat agricol, precum o cifră: a treia parte dintr-un miliard. Veniturile bănești ale colectiviștilor din raion s-au ridicat, în raport direct cu înflorirea colectivei lor. Ce-au făcut ei cu banii? Și-au înălțat 1.265 de noi case, și-au cumpărat cîte și mai cîte de-ale gospodăriei...

Va să zică numai aici, 1.265 de case noi. Cifra îndeamnă la reflecție. Cu vreo trei decenii în urmă, existau în țara noastră 40.485 de bordeie, 1.617.000 case de pămînt, 1.073.277 de case de lemn, cele din cărămidă neatingînd milionul. Aproape trei sferturi din locuințe erau lipite pe jos cu pămînt și bălegar, în locul pardoselei de lemn. Numai între 1956—1961, s-au construit la sate peste o jumătate de milion de case de locuit.

Biled. Sediul gospodăriei pare pavilionul administrativ al unei întreprinderi. La loc de cinste, înalta distincție a gospodăriei: „Ordinul muncii clasa I". Plăcuțele de pe uși informează: „Casierie" „Contabilitate". Sabin Bec, președintele, scoate la iveală din sertar un maldăr de hîrtii brăzdate de cifre: planurile de dezvoltare pînă în 1965. Livrările către stat sînt calculate în zeci și sute de tone. Fiecare cifră are „acoperire",

Ascult expunerea metodică, științifică a președintelui și caut să-l aflu, dincolo de trăsăturile mature ale chipului, sub mustața neagră, răsucită ardelenește, pe băiețandrul de treisprezece ani, mînat de foame spre șesul Banatului. Atîția ani număra Sabin Bec cînd s-a angajat slugă la unul dintre chiaburii Biledului. E moț din Vidra. Părinții lui cutreierau țara cu ciuberele și de bine ce cîștigau a fugit Sabin din Apusenii lui. Omul care calculează astăzi în milioane.

În urmă cu vreo doisprezece ani, cînd cei din Biled s-au gîndit să se unească în gospodăria colectivă, s-au dus întîi să vadă cum stau treburile prin vecini. Primul drum l-au făcut la Lenauheim. Și tot de atunci durează „rivalitatea" dintre o colectivă și alta. Comparațiile se stabilesc numai în lupta pentru recolte bogate.

O indirectă provocare la întrecere au lansat-o cei din locul de baștină al lui Lenau, cînd au hotărît să le dea bătrînilor lor un ajutor anual de 1.200 lei, 300 kg de grîu, 300 kg de porumb și alte produse. Mai mult: unii dintre ei sînt trimiși pe cheltuiala gospodăriei colective la tratament în stațiunile balneo-climaterice. Semnificația acestei griji, se cere de asemenea gîndită într-un context mai larg. În Romînia anului 1938 oamenii atingeau, în medie, vîrsta de 43 de ani. Ea a fost prelungită în anii noștri cu alți douăzeci...

Părăsisem Sînnicolau Mare și ajunsesem, de-a lungul șoselei care urcă din Banat către miazănoapte, spre ținutul Crișurilor, la o altă vestită gospodărie: Sîntana. Încurcătura — mi-a povestit președintele Gheorghe Goina — s-a ivit o dată cu înscrierile pentru noul an de învățămînt agrozootehnic. Pe listă — vreo 170 de colectiviști. Lista părea încheiată. Cînd colo, la sediul gospodăriei s-a pornit un adevărat du-te-vino.

— Pe mine de ce nu m-ați înscris la cerc?

— Merită a lui cutare și eu nu?

— Cum vine asta? Nu sîntem și noi colectiviști? N-avem drepturi egale?

Explicația era simplă. Învățămintele însușite la cercul agrozootehnic din iarnă au dat rod pe ogoare: deși n-au fost cele mai prielnice condiții climaterice, în 1961 s-au obținut în medie la hectar cîte 2.261 kg la grîu și 5.348 kg la porumb boabe. Datorită agrotehnicii. Iar pe o suprafață de 20 de hectare, unde colectiviștii au aplicat întregul complex de măsuri agrotehnice, s-a dobîndit la fiecare hectar aproape un vagon de porumb boabe! Dorința majorității colectiviștilor din Sîntana de a urma cursurile agrozootehnice era o urmare firească, deși oarecum neprevăzută, a recoltelor bogate.

— ...Și? — l-am întrebat pe Goina.

— Bine! Ținem lecțiile în sala de festivități. Că 700 cîți avem înscriși acum la cerc nu-i tot una cu 170...

Adevărat. Nu-i tot una.

VICTOR VÎNTU

MUMIA

de la muzeul de arheologie din Cluj

Într-una din sălile Muzeului de arheologie din Cluj, se află o veche mumie egipteană.

Este vorba de cadavrul excelent conservat al unei femei, avînd vîrsta în jurul a patruzeci de ani, cadavru înfăşurat în faşe de bumbac, colorate şi îmbibate cu răşină.

Mumia datează din aşa-numita perioadă alexandrină, aşadar de prin secolul II sau III î.e.n. Deşi la data aceea procedeele de mumificare ale vechilor egipteni se degradaseră, pierzînd mult din eficacitatea lor anterioară, mumia s-a păstrat intactă.

Cele mai vechi mumii cunoscute de noi şi găsite în Egipt datează de prin al XX-lea secol î.e.n. Pe vremea aceea, viscerele scoase din cadavre erau aruncate. Mai tîrziu însă, datorită prescripţiilor religioase care propagau doctrina învierii, ele s-au păstrat în urne, amfore sau cutii speciale, aşezate lîngă sarcofag.

Trupurile morţilor erau unse apoi cu un strat subţire de răşină anume preparată în acest scop, ungere ce se făcea atît în exterior, cît şi în interior.

Cum însă completa deshidratare a cadavrelor prin păstrarea lor în sare şi nisip le decolora tegumentele, ele erau vopsite cu mare artă: cele feminine — cu roşu sau cu purpură, cele masculine — cu galben sau ocru. Cu toate cercetările întreprinse încă din 1898, cînd a fost descoperită într-un mormînt egiptean prima mumie, nu s-a putut stabili exact natura substanţei folosită pentru colorarea cadavrelor.

În sfîrşit, una din ultimele faze ale îmbălsămării „mumiilor" era astuparea tuturor orificiilor cu un strat rezistent de ceară de albine, cu scopul de a împiedica pătrunderea în cadavre a oricăror microorganisme care ar fi putut eventual să le deterioreze. Cînd toate aceste operaţii erau terminate, trupurile se înfăşurau în faşe de diferite culori, îmbibate în aceeaşi substanţă răşinoasă.

Metoda egipteană de conservare a fost, la timpul ei, perfectă din punctul de vedere al păstrării cadavrelor timp de milenii, ceea ce o dovedeşte şi mumia de la Cluj.

Această metodă nu garanta numai păstrarea intactă a formei trupeşti, dar şi conservarea aproape nealterată a componenţei fiziochimice a ţesuturilor organice.

Ne-am putut convinge personal de acest lucru, făcînd o experienţă dintre cele mai interesante. Am relevat din ţesutul muşchiular al mumiei din Cluj o porţiune infimă, pe care — după o amănunţită examinarea macro- şi microscopică — am dizolvat-o în ser fiziologic. După douăzeci şi patru de ore, am supus substanţa procedeelor clasice de stabilire a grupei sanguine, folosite la oamenii vii, şi am constatat că femeia egipteană mumificată cu aproximativ 2.200 de ani înainte aparţinuse ca tip sanguin *grupei B*.

Rezultatul acesta e cu atît mai interesant cu cît este ştiut că cercetările din ultimele decenii au arătat că populaţia Egiptului se încadrează, în marea majoritate a cazurilor, aceleaşi grupe B, ceea ce dovedeşte că egiptenii şi-au păstrat timp de milenii caracteristicile bio-fiziologice.

Experienţa mai arată că structura sanguină, care prezintă patru variante mari — A, B, AB şi O (sau universal) — este una din cele mai persistente caracteristici bio-chimice ale organismului uman, ce se păstrează şi se poate pune în evidenţă chiar după secole şi milenii.

Dr. Alexandru CULCER

utilizați
SĂPUNURILE SPECIALE DE O CALITATE SUPERIOARĂ

- EFORIE
- FILDEȘ
- SMARALD
- OLIMPIC
- MIOARA

PRODUSE ALE FABRICII „VELA" TIMIȘOARA

SPL. PENEȘ CURCANUL NR. 5
TEL. 25-74

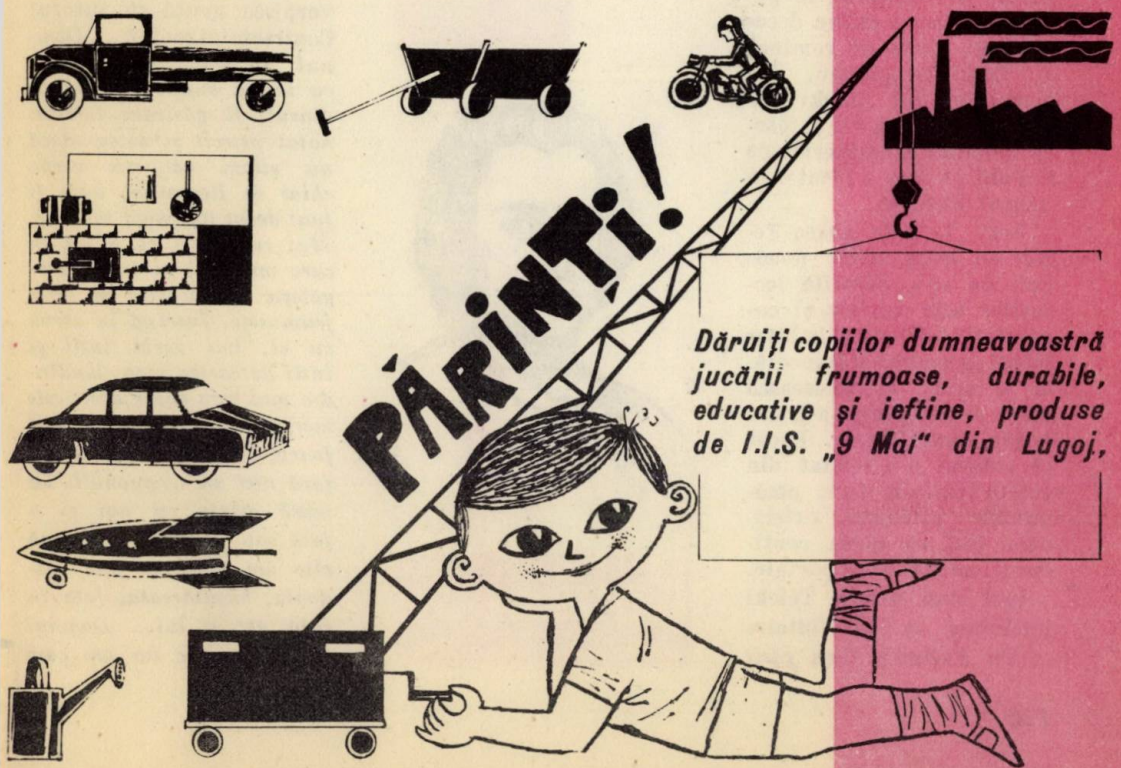

PĂRINȚI!

Dăruiți copiilor dumneavoastră jucării frumoase, durabile, educative și ieftine, produse de I.I.S. „9 Mai" din Lugoj.

Mărturii despre Voltaire și Rousseau

Publicarea de către Editura Academiei de Ştiinţe a Uniunii Sovietice a unui amănunţit catalog al bibliotecii lui Voltaire care a fost achiziţionată în Rusia îndată după moartea marelui scriitor şi filozof francez din secolul al XVIII-lea, şi comemorarea a două sute cincizeci de ani de la moartea lui Jean Jacques Rousseau, a cărui moştenire spirituală a devenit un bun al omenirii, ne dau prilejul să amintim de un călător ardelean din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea care într-un „jurnal de călătorie" a relatat despre întîlnirea sa cu aceşti doi oameni de seamă ai epocii iluminismului francez.

Este vorba de Iosif Teleki, autorul unui pasionant jurnal de călătorie, în genul celui scris cîteva decenii mai tîrziu de romînul I. Codru-Drăguşanu. Însemnările lui Teleki cuprind descrierea vie şi foarte colorată a călătoriei de doi ani pe care a făcut-o în apusul Europei.

Deşi la data aceea Teleki nu avea decît douăzeci de ani, datorită lecturilor sale variate şi cunoaşterii perfecte a limbilor latină, germană şi franceză, el a ştiut să folosească acest drum pentru a-şi îmbogăţi cunoştinţele. Păcat că autorul n-a relatat din aceste întîlniri decît amănuntele pitoreşti, exterioare, fără să redea conţinutul convorbirilor purtate.

Iată cum descrie Teleki întîlnirea sa cu Voltaire: *... Pe Voltaire, l-am găsit la o oarecare depărtare de casa lui din Tournai, pe un ogor, lîngă plug. Cîtva timp am stat de vorbă pe cîmp apoi ne-am dus acasă la dînsul. Ne-a arătat încăperile casei şi un mic teatru, pe care l-a zidit ca să poată juca acolo cu prietenii săi. Acest teatru este cam de mărimea unei odăi obişnuite, dar ceva mai încăpătoare. El este un om uscăţiv şi îmbătrînit, dar ochii îi sînt încă destul de vii. Cu toată vîrsta sa înaintată, este încă vesel şi gata de glumă. Despre religie, nu are păreri bune...*"

Cîţiva ani mai tîrziu, o carte scrisă de Teleki a atras atenţia lui Jean Jacques Rousseau în asemenea măsură încît el a intenţionat să scoată o a doua ediţie a ei, prefaţată şi adnotată de el.

Teleki descrie astfel convorbirea avută cu autorul **Contractului social**: *„...Domnul Rousseau mă aştepta cu inimă bună. Intrînd la dînsul, îl găsirăm într-un halat petecit şi soios; dacă nu ştiam că este vorba chiar de Rousseau, l-am fi luat drept un cavaf murdar. Mai cu seamă că odaia în care mănîncă şi în care se găteşte este lipsită de orice frumuseţe. Intrînd în vorbă cu el, îmi vorbi întîi şi întîi de cartea mea, lăudînd-o mai tare chiar decît este meritul ei. Prinzul a fost foarte bun, însă obişnuit şi fără nici un ceremonial. La masă stătea cu noi şi o fată sau femeie, care după cîte am priceput este găzdoaia, bucătăreasa, fata în casă etc a lui... Domnul Rousseau este un om cam*

MOBILA DIN ELEMENTE DETAŞABILE

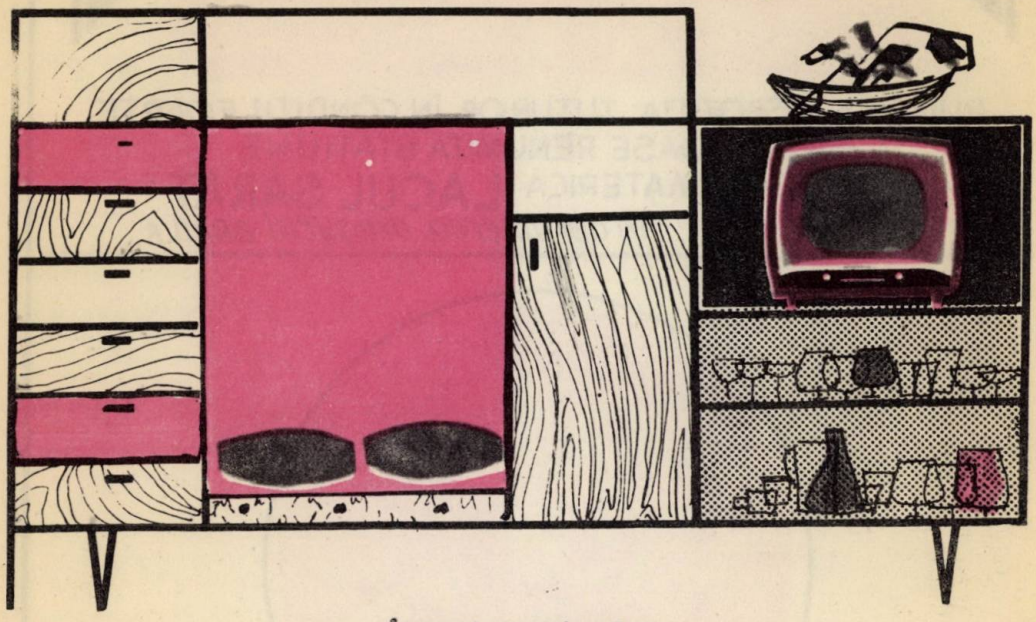

În apartamentul modern, în care orice gospodină — chiar neexperimentată — pune atîta pasiune ca să-l facă frumos şi confortabil, alegerea mobilei trebuie făcută cu multă grijă. De asemenea, trebuie ţinut seama de spaţiul de care dispunem, locul pentru care destinăm mobila. Mobila din elemente detaşabile este din ce în ce mai preţuită în apartamentele noi. Vă dăm aici trei soluţii pentru amenajarea unui studio, compus din divan, noptieră-masă, ladă şi bibliotecă.

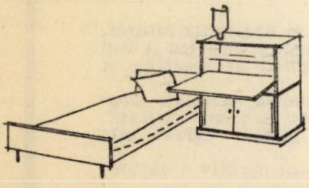

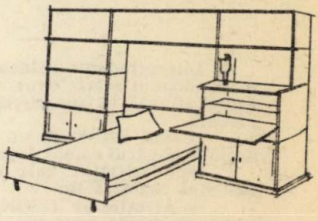

de vreo patruzeci şi cinci de ani, mai repede mărunt de stat decît înalt, subţire şi puţin adus de spate, dar sprinten şi viu la vorbă, inteligent; el are foarte mult din ceea ce francezii numesc **ésprit.** *Judecata lui e limpede, gîndirea pătrunzătoare, exprimîndu-se cît se poate de frumos. Conversaţia lui nu lîncezea, căci vorbeşte mult, dar oricum de astă dată a fost destul de vorbăreţ; cu toate acestea, nu poate fi socotit un om prea vesel... Papucii pe care îi poartă au talpă groasă de lemn, pentru că — aşa cum ne spunea — astfel poate să calce pe uscat şi apoi o atare încălţăminte îl ţine foarte mult...*"

Însemnările acestea poartă data de 1762 — au aşadar exact două sute de ani vechime.

Întreprinderea balneo-climaterică
LACUL SĂRAT

PUNE LA DISPOZIȚIA TUTUROR ÎN CONDIȚII FOARTE AVANTAJOASE RENUMITA STAȚIUNE BALNEO-CLIMATERICĂ **LACUL SĂRAT**
în apropierea orașului BRĂILA

Întreprinderea balneo-climaterică „Lacul Sărat" face cunoscut că la dispoziția tuturor, în condițiuni foarte avantajoase, funcționează renumita stațiune balneo-climaterică „Lacul Sărat" situată în apropierea orașului Brăila cu o așezare pitorească plină de vegetație și parcuri.

„Lacul Sărat" cu un conținut concentrat de apă minerală clorosodică — sulfata magneziana al cărui nămol sapropeloc se situează printre cele mai eficace și cu un climat excitant.

Prin calitățile sale excepționale stațiunea balneo-climaterică „Lacul Sărat" este cea mai indicată în:

— Afecțiunile cronice ale aparatului locomotor al cărui tratament curativ a obținut rezultate foarte bune ca:

— reumatism cronic, poliartrite reumatice, artrite cronice, poliartreză, spondiloză în toate regiunile coloanei vertebrale, micropoliatenopatii cronice.

— Afecțiuni ale sistemului nervos periferic în special:

— turburările neurocirculatorii care se observă frecvent în astenii, etc.

— Afecțiuni O.R.L. cu rezultate excepționale în tratamentul ozenei — faringită cronică.

— Afecțiuni ginecologice

— tratament curativ în care s-a obținut rezultate pozitive excepționale ca:

— anexite cronice cu urmările lor

— metrite

— aderente peritoniale după anexite

Pentru cură stațiunea pune la dispoziția publicului camere amenajate pentru cazare în vile și hoteluri cît și instalațiile sale la prețuri foarte avantajoase.

— Băi calde cu apă de lac, nămol și împachetări

— Băi reci în lac și ungeri cu nămol, dușuri, cabine, etc.

— Plaje pentru aero și helio terapie.

— Mesele sînt asigurate cu meniuri de către T.A.P.L. Pentru informații și rezervări de locuri, adresați-vă din timp în fiecare an Întreprinderii balneo-climaterice „Lacul Sărat" Brăila telefon 1072

TÎNĂRUL „ULTIMA MODĂ" ŞI DOMNIŞOARA „AH"!

DE WILLIAM SAROYAN

— Mă cheamă Charlie „Ultima modă" — spuse, aproape şoptit, tînărul. D-ta cum te numeşti?

— Ah, cară-te de aici, beţivanule! — răspunse fata plictisită.

— Charlie Beţivanul! — zise din nou tînărul, sughiţînd. Eu sînt ăla. Încîntat de cunoştinţă, domnişoară Ah...

Şi încet abia ţinîndu-se pe picioare, se apropie de fată, aşteptînd ca aceasta să spună ceva.

În cele din urmă, înţelese că nu era de loc antipatic fetei din faţa sa.

De fapt, era mulţumit că e beat. Dacă n-ar fi fost, n-ar fi vorbit cu ea. Dacă ar fi fost treaz în minutul în care se apropiase de staţia de autobuz, ar fi suspinat privind în urma ei, ah, ah... şi atît.

Fata îşi strînse puţin jacheta la piept şi deodată deveni rece, distantă.

— Dacă vrei, îţi cînt „Bella, bella mia". Şi tînărul începu să fredoneze o cantonetă italiană. Să mor io, e ultima modă, ultimul şlagăr. Cunosc toate şlagărele la modă, pe toate alea de dragoste le ştiu, domnişoară Ah, cum aţi spus că vă cheamă?

— Eşti beat turtă — spuse fata. Poate ar fi bine să te conduc acasă.

Tînărul se trezi deodată, dar aşa cum se poate trezi un om tare beat.

— Pe viaţa mea dacă am băut vreun păhărel. Poate oi fi luat aşa, vreunul, ca doftorie...

— Ei bine, dacă-i aşa, astă-noapte ai luat o doză cam serioasă, zise fata.

— Chiar aşa, zău. Am băut şi eu un „demi-sec".

Apoi, îşi aminti ceea ce spusese fata înainte, lucru la care nu s-ar fi aşteptat din partea ei. Acum, vinul său „demi-sec" îşi exprima dorinţa fierbinte de a pătrunde în miezul problemei.

— Ce spuneaţi? — zise el năucit.

— Ziceam că ai înghiţit, mi se pare, o frumoasă doză de „demi-sec", răspunse fata răstit.

— Nu, nu, zise tînărul. Asta am mai auzit-o. Dar parcă spuneaţi altceva.

— Spuneam că eşti beat-turtă — ripostă, cu severitate, fata.

— Am auzit-o şi pe asta. Ai zis altceva.

— Am zis că poate aş face un bine să te duc acasă...

— Zău, pe cinstea mea, ai zis asta?

—Da, eu... zise fata încurcată.

— Dar, ia stai, spune-mi cine e beat, eu sau dumneata?

— Eu una ştiu că nu sînt — zise fata dînd din umeri.

—Eşti trează? — o întrebă din din nou tînărul.

— Mai iau şi eu cîte un păhărel, aşa din cînd în cînd. De obicei, înainte de masa de seară — zise fata, dar niciodată ca doftorie.

— Vrei să-ţi cînt „Bella, bella mia"? Şi tînărul reîncepu cantoneta italiană. Apoi, se opri deodată şi privi fata cu multă atenţie. Ah, zise, ah, ah...

— Eşti beat turtă, repetă fata.

— Cît eşti de drăguţă, îi zise tînărul.

Autobuzul pe care-l aştepta fata opri în staţie. Ea ar fi vrut însă să nu fi venit acum, ci peste o jumătate de oră. Aşa că-l lăsă să plece.

— Ţi-a plecat autobuzul, zise tînărul.

— Ei, în cîteva minute o să vină altul, răspunse fata.

Tînărul se simţi profund emoţionat şi, deodată, perfect lucid. Mai continuă un minut să privească fata. Şi ea începu să priceapă că tînărul din faţa ei s-a trezit. La rîndul lui, Charlie îşi dădu seama că fata se simţea puţin stînjenită. Căută atunci în minte cuvintele pe care ar fi trebuit să le spună un om treaz.

— Scuză-mă, zise, şi înţelese repede că n-ar fi trebuit să spună niciodată aşa ceva.

— Mă rog, zîmbi fata.

Tînărul înţelese că jocul se sfîrşise, în timp ce din tot sufletul ar fi dorit să nu se sfîrşească niciodată.

Fata avu şi ea acelaşi sentiment. De ce se schimbase băiatul ăsta aşa pe neaşteptate şi devenise deodată un om normal, aducînd-o la realitate şi pe ea, spulberînd totul? Şi ea, care se oferise pe un ton atît de patetic, să-l conducă acasă.

— Ei bine, zise tînărul, good-by!

— Good-by, răspunse fata.

Tînărul „ultima modă" îşi continuă drumul pe jos spre oraş. Nu se mai clătina de loc.

Fata rămase singură în staţia de autobuz, amintindu-şi cantoneta italiană: „Bella, bella mia". Se simţi deodată ruşinată şi, ca şi cum ar fi vrut să pună capăt stupidei cantonete, începu să alerge cu paşi repezi, zicîndu-şi că autobuzul o va ajunge din urmă înainte de a intra pe uşa casei sale.

În romîneşte de
G. CUIBUŞ

? ? ? ? ?

...în curtea unei case din satul Scăeni trăiește în bună prietenie cu cîinii de curte, un pui de lup? Acesta a fost găsit iarna pe jumătate înghețat, pe zăpadă. Lui îi place foarte mult să se scalde în bazinul din curtea unde trăiește în timpul zilelor călduroase de vară iar în restul timpului îi place să se joace cu benzi de hîrtie.

★

...printre obiectele rare, la Biblioteca Centrală Universitară din Cluj există o carte intitulată „Galileo către Madona Cristina di Lorena" care cuprinde corespondența dintre marele savant și una din adeptele sale? Tipărită în 1897, cartea are 15 mm înălțime, 10 mm lățime și 6 mm grosime. Cu alte cuvinte o cutie obișnuită de chibrituri poate cuprinde vreo 10 cărți de felul acesta.

★

...în Grădina botanică din București există o specie foarte frumoasă de cactus (Cereus Nycticallus-Link) care poartă numele de „Prințesa nopții"? Această plantă originară din Mexic, după 20 de ani a înflorit pentru prima oară. Viața florii a fost de scurtă durată, aproximativ de 8 ore, în care timp a atins diametrul de 30 de cm. Ea a degajat un parfum ușor iar apoi s-a veștejit repede și după polenizare și-a încetat existența. Astfel „Prințesa nopții", pensionară de 20 de ani a Grădinii botanice din București și-a făcut datoria: ea a asigurat perpetuarea speciei sale atît de frumoasă și atît de misterioasă.

★

...în Delta Dunării pot fi întîlniți vînători de rațe sălbatice a căror unică „armă" o constituie un dovleac fără conținut? În acesta se fac două orificii pentru ochi, un alt orificiu pentru nas și apoi se îmbracă pe cap.

„Vînătorul" intră în apă pînă la gît, astfel încît la suprafață nu se vede decît dovleacul, și apoi așteaptă nemișcat. Cînd pe lîngă el plutește o rață, el o apucă de picioare și o trage sub apă. În felul acesta vînătorul prinde cîteva rațe sălbatice deoarece totul se petrece fără zgomot și nu sperie celelalte păsări.

★

...dezvoltarea fizică a noii generații a crescut? Ca urmare a măsurătorilor antropometrice a copiilor de la 3 la 18 ani efectuate în toată țara de colaboratori ai Institutului de igienă și ocrotirea sănătății din București s-a ajuns la concluzii îmbucurătoare în ce privește dezvoltarea fizică a tinerei generații din țara noastră. Greutatea a crescut în medie cu 2,1 kg. iar statura cu 2,7 cm. La aceasta a avut o contribuție hotărîtoare modificarea calitativă a hranei.

ȘTIAȚI CĂ ?..

Uniunea Regională a Cooperativelor Meșteșugărești

CLUJ

COOPERATIVELE MEȘTEȘUGĂREȘTI
DIN ORAȘUL ȘI REGIUNEA CLUJ

Execută:

ÎMBRĂCĂMINTE

ÎNCĂLȚĂMINTE

Încălțăminte ORTOPEDICĂ

Coafat-cosmetică

FOTO

Reparații RADIO-TELEVIZIUNE

MOTO mecanică

MOBILĂ TAPIȚERIE

și reparații în garanție a bunurilor casnice.

Magazinul de desfacere al U.R.C.M. Cluj va oferă obiecte de artă populară și decorativă în sortimente bogate.
CLUJ, Piața Libertății Nr. 13.

Adresați-vă cu încredere magazinelor și centrelor noastre de deservire.

TIROIDA CENTRALA EMOȚIILOR

Tiroida e o mică glandă endocrină, așezată la nivelul gîtului. Ea produce în organism un hormon numit tiroxina. Secretarea acestui hormon se include în dispozitivul altor secreții de hormoni (mai ales ai glandelor genitale și ai hipofizei), asupra cărora influențează și de care este influențată.

Tiroida reușește să producă tiroxina folosind iodul conținut în sînge. Tiroxina e o substanță cu o eficacitate uimitoare; ea se manifestă chiar în doze infinit de mici, pînă la diluția de unu la cinci miliarde.

Producerea acestui hormon al tiroidei în organism e reglementată de un mecanism foarte delicat, care servește la menținerea tiroxinei la un nivel constant, deoarece e deajuns o cantitate foarte mică în plus sau în minus, pentru a da orientare anormală complexului fizic și chiar psihic al individului. Tiroxina acționează îndeosebi asupra *ritmului* proceselor vitale, funcționînd întocmai ca acceleratorul unui automobil: ea exercită asupra acestui ritm o acțiune de stimulare, activizînd intensitatea diferitelor funcții organice.

De aici rezultă că dacă echilibrul tiroidian este tulburat și producerea acestui hormon depășește normalul, toate mecanismele organice vor fi reglate pe un regim mai rapid și, prin urmare, cu un consum mai mare de material. Cînd tiroida funcționează excesiv, acest consum mai mare se traduce prin următoarele simptome clinice (variabile ca număr și intensitate): tremurături, puls accelerat, ochi ieșiți din orbite, gușă, slăbiciune, nervozitate etc.

În cazul cînd aceste semne sînt slabe — e vorba de un simplu hipertiroidism; dacă însă ele sînt mai numeroase — e vorba de „boala lui Basedow", care reprezintă un hipertiroidism mai serios și uneori, chiar grav. Boala e mai frecventă la femei, mai ales în perioadele în care echilibrul lor endocrin e zguduit: în epoca pubertății sau a graviditații.

În aceste epoci ale vieții reacția tiroidiană față de dezechilibrul hormonic trecător este de obicei neînsemnată și se reduce la puțină nervozitate sau la o urmă de gușă. Dacă însă dezechilibrul se prelungește și nu intervine o corecție curativă potrivită, calea e deschisă pentru dezlănțuirea unui hipertiroidism declarat sau a unui Basedow.

Multă vreme, tratamentul formelor de hipertiroidism a fost empiric, dat fiind că nu se cunoștea aproape nimic asupra proceselor chimice care se desfășoară la nivelul tiroidei în condiții normale și despre modificările acestor procese în condiții patologice. O dată cu aprofundarea cunoștințelor în acest domeniu, a progresat și tratamentul și, de mai bine de douăzeci de ani, medicina dispune de medicamente obținute prin sinteză și care s-au dovedit capabile să corecteze biochimismul alterat al hipertiroidienilor.

În fond, ținînd seama că elementul component de bază al tiroxinei este iodul, fără de care acest hormon nu poate fi fabricat de organism, tratamentul curativ împotriva producerii excesive de tiroxină trebuie să fie îndreptat către împiedicarea tiroidei de a folosi iodul. Și, la acest

tarom

TRANSPORTURILE AERIENE ROMÎNE

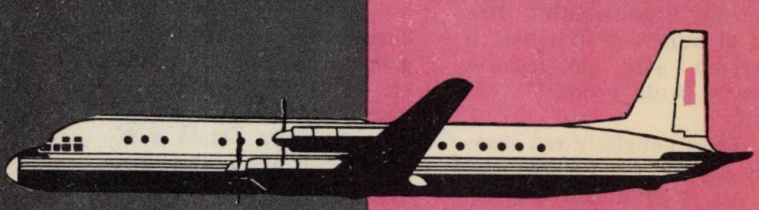

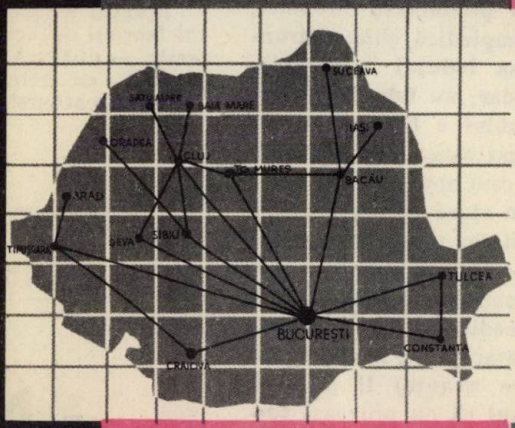

ÎN DECURS DE 4 ORE VĂ PUTEŢI DEPLASA DUS-ÎNTORS ÎN ORICE LOCALITATE DIN ŢARĂ, DESERVITĂ DE AVIOANELE T A R O M

INFORMAŢII POT FI OBŢINUTE LA ORICE AGENŢIE T A R O M

rezultat s-a ajuns prin realizarea unui grup de compuşi chimici denumiţi *tio-urileni*, care s-au dovedit în măsură să blocheze tocmai sinteza tiroxinei. Oricît iod ar exista în sînge şi ar fi înmagazinat de tiroidă, *tio-urilenii* împiedicau formarea hormonului tiroidian, oprindu-l să se producă mai mult decît era necesar organismului. Era ca şi cum s-ar fi frînat o maşină atît cît trebuia pentru a da producţia dorită.

Acest beneficiu era însoţit însă de două neajunsuri ce nu erau de fel neglijabile. În primul rînd, faptul că aceste medicamente nu erau pe deplin nevătămătoare organismului (dozele mari sau curele îndelungate, ca şi intoleranţa unor organisme, producînd efecte toxice).

În al doilea rînd, apariţia sau creşterea guşei deja existente. Cu alte cuvinte, se ameliora starea patologică, dar această ameliorare era însoţită adesea de îngroşarea tiroidei în proporţii inestetice şi jenante.

A fost deci foarte natural să se încerce să se obţină derivate care, păstrîndu-şi eficacitatea terapeutică, să nu aibă efecte toxice şi să nu provoace guşă. Această muncă de cercetare însă, deşi a îmbogăţit grupul *tio-urilenilor*, nu a repurtat un adevărat succes. După derivatele aşa zise *pirimidinice*, s-au obţinut derivatele *aminotiazolului* şi, în sfîrşit, acelea ale *imidazolului*. Însă, în vreme ce diferenţele în ceea ce priveşte efectele curative sînt mai mult sau mai puţin simţitoare (cele din urmă, adică derivatele *imidazolului*, sînt cele mai eficace), nu aceeaşi diferenţă se înregistrează în ceea ce priveşte toxicitatea şi acţiunea asupra guşei.

Un pas hotărîtor în acest sens a fost făcut de curînd cu un nou medicament — *percloratul de potasiu*, — care s-a dovedit a fi deosebit de *tio-urileni*, atît prin mecanismul acţiunii cît şi prin intensitatea efectelor favorabile şi prin lipsa aproape totală a fenomenelor secundare dăunătoare.

Mecanismul acţiunii sale e deosebit, prin aceea că acest preparat nu împiedică producerea tiroxinei, ci împiedică chiar pătrunderea iodului în tiroidă. Aşadar, nu fabricarea hormonului e blocată, ci înmagazinarea materiei prime este oprită.

În afară de aceasta, eficacitatea terapeutică a *percloratului de potasiu* e adesea superioară faţă de aceea a medicamentelor folosite pînă acum şi, în sfîrşit, un mare avantaj îl prezintă faptul că nu provoacă formarea guşei şi nici nu e toxic. Aceste proprietăţi fac ca noul medicament să poată fi folosit chiar vreme îndelungată, fără a fi dăunător organismului.

Se poate afirma acum că bolile acestei mici centrale a emoţiilor, tiroida, nu mai prezintă o problemă pentru medici şi că guşa, această excrescenţă atît de jenantă şi inestetică, va rămîne doar o amintire, în tratatele de medicină.

Folosiţi produsul APRETIN — un excelent apret pentru ţesături de bumbac.

Apretul APRETIN — produs al fabricii de cerneluri Bucureşti — durează la mai multe spălări, cu condiţia ca rufa să nu fie stoarsă după apretare.